

Masterplan Uitbreiding en vernieuwing TextielMuseum

VOORWOORD.....	2
LEESWIJZER.....	4
DEEL 1: VISIE VOOR HET TEXTIELMUSEUM VOOR DE TOEKOMST.....	5
1. PROFIEL VAN HET TEXTIELMUSEUM	6
2. WAAROM EEN VERNIEUWD MUSEUM?	8
3. DE PIJLERS VOOR HET TEXTIELMUSEUM VAN DE TOEKOMST	11
DEEL 2: DE VIER VERNIEUWINGSSCENARIO'S	16
5. DE VIER SCENARIO'S VOOR VERNIEUWING	17
5.1. Korte schets 4 vernieuwingsscenario's	17
5.2. Positionering TextielMuseum in de vier scenario's.....	18
5.3. Huisvestingsproblematiek opgelost in de 4 scenario's	21
5.4. Museale (her)inrichting TextielMuseum	22
5.5. Vernieuwde programmering TextielMuseum	33
5.6. Ruimtelijke uitwerkingen door UN Studio.....	36
5.7. Groei bezoekers.....	40
5.8. Samenvatting impact scenario's.....	42
6. De financiële gevolgen van de scenario's.....	44
6.1 Doorvertaling scenario's voor de exploitatie van TextielMuseum	44
6.2 Investeringsopgave inrichting per scenario	46
I. Bijlage Knelpunten Huisvesting	49
II. Bijlage Plattegronden museale (her)inrichting	50

VOORWOORD

Het TextielMuseum is gehuisvest in één van de belangrijkste monumentale Tilburgse textielfabrieken. Het is zeer passend dat dit unieke erfgoedcomplex met het TextielMuseum een publieke functie heeft gekregen en met de werkplaats van het TextielLab weer textiele werken produceert in het topsegment van de creatieve industrie. Het TextielMuseum weerspiegelt zodoende op een unieke wijze onze identiteit van Tilburg als textielstad én als stad van makers. Onze missie is zoveel mogelijk mensen de rijkdom, verbeeldingskracht en de talloze toepassingsmogelijkheden van textiel laten ervaren. Er is geen mooiere plek dan dit unieke erfgoedcomplex om dat te doen! Het TextielMuseum doet dit op een eigentijdse en geprezen manier. We werken met een uniek concept van ontwikkel-, ontmoetings- én presentatieplek: ons museum is altijd in bedrijf. Topontwerpers, aanstormend talent en bedrijven creëren samen voor en mét het publiek.

Deze unieke propositie van een museum mét een top textiele werkplaats willen we nog beter tot zijn recht laten komen in ons vernieuwd museum. Het museum zal zich daarbij steviger dan ooit maatschappelijk positioneren. Samen met partners willen we vanuit het nu en met de historie als ankerpunt de duurzame mogelijkheden van textiele productie en innovatie agenderen. We spelen in op nieuwe ontwikkelingen binnen de industrie en ook in de museumwereld. We creëren een ideale omgeving voor kunstenaars en designers om te werken en faciliteren talentvolle jonge mensen om hun eigen signatuur te ontwikkelen en bieden studenten uit het vakonderwijs de maakfaciliteiten die niet binnen de eigen school kunnen worden gerealiseerd. Ook de bezoeker gaat ervaren wat het is om een maker te zijn. Met al deze ingrediënten maken we een aansprekende verhaallijn en programmering. De vernieuwing leidt tot nieuwe presentaties, een verbeterde routing en uitbreiding van publieks- en educatieve faciliteiten. Er ontstaat een geheel nieuw museum en state of the art Lab, dat voorbereid is op de toekomst.

We kijken daarbij voorbij de eigen muren. De gedeeltelijke leegstand van het Drögepand biedt een unieke kans om de samenwerking met partners op het terrein aan te gaan. Circulariteit en duurzaamheid in de textiele industrie staat daarbij centraal. Met de realisatie van een circulaire textielhub met partners als Wolkat en Midpoint Brabant bieden we een plek aan initiatieven van makers en start-ups, kennisinstellingen en bedrijven, om deze nieuwe economie een kickstart te geven. Het TextielMuseum is daarbij de trekker voor de publieksprogrammering en het educatie aanbod en draagt zo bij aan de bewustwording bij het grote publiek en in het onderwijs dat een transformatie naar een circulaire economie noodzaak is. Ook onze kennis en expertise, ons netwerk in de creatieve- en textielindustrie en het brede palet van de makers uit ons TextielLab verbinden we aan deze circulaire textiele hub. Zo kan een bruisende omgeving ontstaan, die leidt tot een nieuwe betekenisvolle plek in onze stad. Met deze transformatie van een stedelijk industrieel gebied wordt erfgoed van de stad behouden en ontstaat vanuit de historie een levendige plek voor de toekomst. Een spannende combinatie die de agenda van de stad verder kan brengen.

Naast deze geweldige kansen liggen er ook forse knelpunten in de huidige huisvesting in het Mommerspand, zoals lekkages, tekortschietende klimaatinstallaties en vloerbelasting die ontoereikend is. Deze zijn van dien aard dat ze ons in de uitvoering van onze kerntaken belemmert. De langlopende depotproblematiek is een belangrijk onderdeel van de huisvestingsproblemen. Het depot voldoet niet aan de museale normen en vormt letterlijk en figuurlijk een obstakel in de doorontwikkeling van het museum, doordat het beslag legt op de meest belangrijke publieke ruimtes in het Mommerspand en het Drögepand. Onze plannen en ambities reiken verder dan slechts het vinden van een oplossing voor bestaande problemen. We willen ontwikkelen, groeien, onze internationale positie behouden en uitbouwen, én een plek van betekenis zijn voor de stad. Door alleen te investeren in het oplossen van knelpunten komt er geen ruimte voor verdere ontwikkeling. Daarom deden we de volgende oproep aan de gemeente Tilburg: Laten we niet alleen doen wat noodzakelijk is, maar verbind deze investering met een ambitie tot verdere ontwikkeling.

We zijn zeer blij, dat de Gemeente Tilburg deze uitdaging nu met ons aanpakt. In 2019 heeft het TextielMuseum een toekomstvisie opgesteld en vastgelegd in het document *Museum voor de Toekomst*. De toekomstvisie van het TextielMuseum is positief ontvangen door het gemeentebestuur en is mede aanleiding geweest voor de gemeente om de gebiedsontwikkeling van het hele Museumkwartier concreet op te pakken. Daartoe heeft de raad in maart 2020 het *Startdocument ontwerp - gebiedsagenda Museumkwartier* vastgesteld. De doorontwikkeling van het TextielMuseum is daarin als sleutelproject genoemd in de beoogde gebiedsontwikkeling van het Museumkwartier. In het afgelopen half jaar hebben de Gemeente Tilburg en het TextielMuseum in dat kader gewerkt aan een haalbaarheidsonderzoek naar de vernieuwing van het TextielMuseum. Dit is gebeurd in samenhang met haalbaarheidsonderzoeken naar de herbestemming van het Drögepand tot circulaire textiehub en de herinrichting van de openbare ruimte. UN Studio heeft de opdracht gekregen om de ruimtelijke consequenties van de plannen te verbeelden en door te rekenen. Het voor u liggende haalbaarheidsonderzoek richt zich specifiek op de Vernieuwing van het TextielMuseum. Voor de vernieuwing van het TextielMuseum zijn 4 vernieuwing scenario's ontwikkeld. Scenario 1 zien we als het basisscenario, waar stapsgewijs een scenario aan toe gevoegd kan worden. Dit biedt de mogelijkheid om de vernieuwing van het TextielMuseum in tijd en in kosten gefaseerd uit te voeren.

Deze plannen vragen naast een organisatorische omslag, bouwkundige aanpassingen ook om een forse financiële impuls. In de afgelopen jaren hebben we dan ook stevig aan de weg getimmerd en een breed draagvlak weten te creëren voor onze plannen. Er is al geld geworven om de museale herinrichting en nieuwe programmering te kunnen realiseren. Dit heeft o.a. geresulteerd in het recente advies van de Raad voor Cultuur aan het Ministerie van OCW om het TextielMuseum en het TextielLab op te nemen in de landelijke basisinfrastructuur als ontwikkelinstelling. Met de bijbehorende structurele bijdrage van 800.000 euro per jaar kunnen we een sprong voorwaarts maken en investeren in onze unieke 'museum in bedrijf'. Dit biedt een stevige basis voor het realiseren van onze plannen. We zijn ervan overtuigd dat we bij uitvoering van deze plannen een belangrijk duurzame sprong voorwaarts maken die de stad op het gebied van makers, duurzaamheid, stedelijke ontwikkeling en aantrekkingskracht geen windeieren zal leggen.

Wij zijn van mening dat indien we de verschillende draden ineen kunnen twijnen een sterkere draad kunnen fabriceren, de draden zijn (1) de noodzakelijke verbetering van de huisvesting en het depot, (2) de gerealiseerde sprong voorwaarts met de opname van het TextielLab in de landelijke Basis Infrastructuur (3) de stedelijke agenda voor de ontwikkeling van het museumkwartier (volgend op Piushaven en spoorzone), (4) en de ambities voor Tilburg als circulaire stad 2035 met de realisatie van een circulaire textielhub in het Drögepand. Het project is ambitieus en groot en dat kunnen we niet zonder de hulp van de gemeente doen. We roepen de Gemeente Tilburg op om vanuit de gezamenlijke ambities het Museum van de Toekomst met ons neer te zetten, en de plek van betekenis te ontwikkelen die als katalysator kan gaan werken voor dit gebiedsdeel en zo bij draagt aan de ontwikkeling van Tilburg als stad van makers. Wij staan klaar om te beginnen en hebben een sterk geloof in de haalbaarheid. We nodigen de gemeente uit om schouder aan schouder het plan te realiseren.

Uiteraard zijn we ons bewust van de uitzonderlijke situatie waarin iedereen zich bevindt door de corona crisis. Dit betekent dat, meer dan ooit, zorgvuldigheid en risicobeheersing van essentieel belang zijn in het oppakken van gezamenlijke ambities. In het afgelopen jaar hebben we nauw met de gemeente opgetrokken om de crisis het hoofd te bieden. Met als resultaat, dat wij als organisatie nog steeds een stevig fundament hebben én daarmee onze rol kunnen blijven vervullen richting ons publiek, de makers en het onderwijs. Deze gezamenlijkheid sterkt ons in het vertrouwen dat er zelfs in deze crisis plannen voor de toekomst gemaakt kunnen worden. Sterker nog, juist in deze tijd van crisis moeten we vooruit te kijken en plannen maken om te bouwen aan een sterkere stad. Wij denken dat we daar met onze plannen een sterke bijdrage aan gaan leveren. Ik wens u veel leesplezier!

Errol van de Werdt

LEESWIJZER

Dit 'Haalbaarheidsonderzoek Vernieuwing TextielMuseum' bestaat feitelijk uit twee delen. Het eerste deel 'Visie Museum voor de Toekomst' geeft inzicht in het profiel van het TextielMuseum(H1.), urgentie voor ontwikkeling (H2), de strategische pijlers van het vernieuwde museum (H3) en tot slot een schets voor wie we het doen (H4). Deze visie op het vernieuwde museum is het uitgangspunt geweest voor verdere concretisering van onze plannen in 4 vernieuwingsscenario's.

In deel 2 gaan wij gedetailleerd in op de plannen per vernieuwingsscenario van het TextielMuseum. Dit doen we met tekst, cijfers en visualisering zodat onze ambities altijd blijven aansluiten bij de realiteit (H5). Deze vier vernieuwingsscenario's worden vervolgens getoetst op financiële haalbaarheid in termen van benodigde investeringen, gevolgen voor de exploitatie van het museum en de financieringsopgave voor zowel het TextielMuseum als de Gemeente Tilburg (H6).

De vernieuwing van het museum staat niet op zichzelf. Vernieuwing van het TextielMuseum, de herbestemming van het Drögepand tot circulaire textielhub en de herinrichting van de openbare ruimte in het Mommerskwartier hangen nauw met elkaar samen en zijn alle drie onderdeel van het haalbaarheidsonderzoek Doorontwikkeling Mommerskwartier, dat door de gemeente Tilburg is geïnitieerd. In dit masterplan staan de onderdelen beschreven die direct gerelateerd zijn aan de Vernieuwing van het TextielMuseum. Daar waar dit raakt aan de andere twee haalbaarheidsonderzoeken verwijzen we naar de notities, waarin die onderdelen in detail zijn uitgewerkt. Dit betreft de volgende notities:

Businesscase Circulaire Textiel Hub Dröge

Notitie Openbare Ruimte

Transformatiekader

UN Studio Ruimtelijke Schetsen

Notitie Depotproblematiek

Quickscan Financieringskansen Doorontwikkeling Mommerskwartier

DEEL 1: VISIE VOOR HET TEXTIELMUSEUM VOOR DE TOEKOMST

1. PROFIEL VAN HET TEXTIELMUSEUM

Het TextielMuseum bestaat nu ruim 60 jaar. In deze periode is het uitgegroeid tot een internationaal gerenommeerde instelling met een topcollectie en een onschatbare expertise op het gebied van (textiele) vormgeving, mode, kunst en erfgoed. Uniek is dat het TextielMuseum een museum in bedrijf is: in het hart van het museum bevindt zich het TextielLab waar Nederlandse en internationale kunstenaars en ontwerpers naar toe komen om textiel te ontwikkelen tot autonome kunstwerken, ontwerpen van design en mode en toepassingen voor architectuur. Bijzonder is dat het publiek hier getuige van is.

De collectie als fundament

De collectie is een onuitputtelijke bron van kennis en inspiratie en vormt de bindende factor en het fundament voor al onze activiteiten. Ook speelt het een cruciale rol in ons onderscheidende opdrachtenbeleid, dat een brug slaat tussen het TextielLab en het verzamelen en tonen, de meer museale functies. Al vanaf eind jaren '90 is het museum zeer actief als opdrachtgever en geeft het ontwerpers en kunstenaars opdracht om met de diverse (computergestuurde) technieken in het TextielLab te experimenteren en specifieke ontwerpvragestukken of thema's te onderzoeken. Professionele makers ontleen hierbij inspiratie aan de rijke erfgoedcollectie. De werken die uit de opdrachten voortkomen, worden weer opgenomen in onze collectie. Aan de hand van onze collectie wordt nieuw erfgoed ontwikkeld. Het design van vandaag is het erfgoed van morgen.

Museum in bedrijf

Uniek is dat het publiek de totstandkoming van textiel 'live' in het TextielLab kan gadeslaan. Geavanceerde hi-tech textielmachines op het gebied van weven en breien en de meer ambachtelijke werktuigen en machines in het tuftatelier en op de passementafdeling zijn non-stop in bedrijf. Bekende ontwerpers, beeldend kunstenaars en architecten werken hier graag en ook aanstormende talenten weten hun weg naar het lab te vinden, waar zij met computergestuurde en ambachtelijke textielmachines experimenteel en innovatief werk ontwikkelen en produceren. Het publiek ziet ter plekke hoe de eerste proeven van een Jacquardweefsel uit de machine glijden, en luistert mee als de ontwerper, kunstenaar of student met de technische staf van het lab in overleg gaat over mogelijke aanpassingen.

We omarmen het ambacht

We houden het ambacht springlevend en bieden we de makers van morgen de kans hun ideeën in textiel te verwezenlijken. Bij tentoonstellingen en activiteiten ligt het accent op het creatieve (maak)proces en de materialiteit. Het museum verzamelt en presenteert niet alleen de eindresultaten van de opdrachten. Integendeel, bewust worden ook objecten uit het voorproces van de ontwikkeling, waaronder schetsen, ontwerptekeningen en stalen, gecollecteerd en getoond. Hiermee onderscheidt het zich van traditionele (vormgevings-)musea.

Ideale leer- en werkomgeving voor het onderwijs

Educatie behoort tot de kern van het TextielMuseum. De fysieke aanwezigheid van een hoogwaardig professioneel TextielLab in het hart van de instelling, een uniek gegeven binnen de museumwereld, speelt hier een centrale rol in. In al onze educatieve activiteiten van PO tot VO en van MBO tot WO staat dan ook het ontwerp- en maakproces centraal. Dit maakproces leent zich uitermate goed voor het opdoen en ontwikkelen van de zogeheten 21^e eeuwse vaardigheden, zoals kennis vergaren, oplossingsgericht en creatief denken en ontwerpend leren. Als werkplaats zijn we daarnaast een belangrijke schakel in de regio voor talentontwikkeling en het opleiden van technische vakmensen voor de toekomst. Het TextielLab biedt namelijk een informele leer- en werkplek voor vakopleidingen, die zelf niet deze faciliteiten kunnen bieden aan hun studenten. Met de Design Academy Eindhoven, het ROC Tilburg en de opleiding Creatief Vakman in Boxtel hebben we daarom een structurele samenwerking waarbij studenten in groepsverband meerdaags komen werken in het TextielLab en gebruik maken van alle technieken, materialen en de kennis van de aanwezige specialisten.

Onlosmakelijk verbonden met de Tilburgse textielhistorie

Het TextielMuseum is gehuisvest in één van de belangrijkste monumentale erfgoedcomplexen van Tilburg: de voormalige wollenstoffenfabrieken van Mommers en Droge. Deze fabrieken dreigden in de jaren zeventig van de vorige eeuw verloren te gaan. Gelukkig besloot de gemeente om het Mommerscomplex te behouden en te bestemmen voor het TextielMuseum. In 2008 is een transparant, glazen Entreegebouw geplaatst tussen de meer afgesloten fabrieksgebouwen van het Mommerscomplex. De combinatie van historische en moderne architectuur gaf het monumentale complex een nieuwe impuls, die aansloot bij de aard van het museum: het textiele historische erfgoed verbinden met het heden en de toekomst van textiel.

Visie

Waar geloven wij in?

Wij geloven dat iedereen iets heeft met textiel. Textiel is overal om ons heen. Het kan de wereld mooier, veiliger, efficiënter, socialer, comfortabeler of duurzamer maken. We zijn ons er alleen niet altijd meer bewust van.

Het TextielMuseum streeft naar een wereld waarin mensen zich niet vervreemd voelen van de oorsprong van dingen, maar verbonden met het leven om zich heen.

Missie

Waar staan wij voor?

Het TextielMuseum brengt als enige ter wereld álles rond textiel samen: inspiratie, verdieping, erfgoed, vakmanschap, creatie, innovatie, educatie en ondernemerschap. Wij willen textiel het podium geven dat het verdient. Door iedereen - jong en oud, professional en liefhebber, kunstenaar en bedrijfsleven - te verwonderen met textiel. Daarom zeggen we: ontdek wat textiel kan doen.

Meekijken met Mercedes Azpilicueta, die werk maakt in het Lab voor de tentoonstelling in het van Abbemuseum

2. WAAROM EEN VERNIEUWD MUSEUM?

De kracht van het Textielmuseum is dat het een lokaal gewortelde plek voor makers is, die via allerlei kanalen verbonden is met de internationale wereld van design, mode en kunst. *Local buzz and global pipelines* komen hier samen, en zorgen voor nieuwe kansen, ideeën en ondernemerschap. Om als Textielmuseum een nationaal en internationaal gewaardeerde ontwikkelplek voor topontwerpers, aanstormend talent en bedrijven te blijven, en dit met het publiek en de lokale samenleving te kunnen delen, moeten we voortdurend investeren en door ontwikkelen. We willen in de voorhoede van de creatieve industrie en het museale veld blijven opereren en inspelen op de veranderende wereld om ons heen.

Positie als Tilburgs museum van internationaal topniveau behouden

We zijn er trots op dat het TextielMuseum en het TextielLab brede erkenning krijgen en er een nog steeds groeiende belangstelling van publiek en professionals is. Het museum acteert in het topsegment van de creatieve industrie binnen ons vakgebied. In het TextielLab werken (internationaal) gerenommeerde kunstenaars en ontwerpers: van Otobong Nkanga, Carlos Amoraes, Jan Taminiau en Viktor&Rolf tot ontwerpers met Brabantse roots zoals Sigrid Calon en Kiki van Eijk, die Nederlandse design en kunst op de kaart zetten. In 2018 wonnen we de bijzonder prestigieuze internationale prijs *The Best in Heritage. Project of Influence Award 2018*: in een competitie met ruim veertig andere erfgoedmusea van over de hele wereld werd het unieke concept van het TextielMuseum als 'ontwikkel- én presentatie-instelling' geprezen. Een jaar eerder sleepten we al de Nederlandse *BankGiro Loterij Museumprijs 2017* in de wacht. Hoogtepunt in 2019 was de samenwerking met Inside Outside waarin we de metershoge textiele wanden voor de met architectuurprijzen overladen Tilburgse LocHal mochten vervaardigen. De kroon op ons werk is de recente erkenning van het Ministerie van OCW met de opname van het TextielLab in de landelijke culturele Basis Infrastructuur als ontwikkelinstelling. Om op dit niveau te kunnen blijven acteren, moeten we ons als ontwikkel- en presentatieplek blijven ontwikkelen.

Rol van museum als plek van ontmoeting en verbinding

Het museum voor de toekomst weerspiegelt de razendsnelle veranderingen in de samenleving, is inclusief en neemt maatschappelijke verantwoordelijkheid. Wij geloven namelijk dat textiel bij uitstek een verhalend medium is dat bruggen kan slaan tussen verschillende culturele groepen. Textiel is van alle tijden en alle culturen. Het geeft uiting aan smaak, cultuur, overtuigingen en sociale relaties en kan een schakel vormen tot het verbinden en uitwisselen van verschillende culturen en perspectieven.

Rol van museum als plek voor debat en bewustwording

Musea nemen steeds vaker een actieve rol in als plek voor ontmoeting en debat; een plek waar reflectie en inspiratie rondom actuele maatschappelijke vraagstukken kan plaatsvinden. Voor het TextielMuseum – gewijd aan een van 's werelds meest vervuilende bedrijfstakken en een industrie waar sociale rechtvaardigheid ook al geen gemeengoed is - betekent dit dat we de plicht hebben om deze maatschappelijke kwesties aan de orde te stellen. Vanaf 2020 voegen we duurzaamheid expliciet aan ons aandachtsgebied toe. We doen dit onder andere door programmalijnen rondom textiel en duurzaamheid te ontwikkelen. Wij willen met onze activiteiten een wezenlijke bijdrage leveren aan de bewustwording dat de zorg voor een schonere, rechtvaardige wereld een collectieve verantwoordelijkheid is. We zien het als onze verplichting om dat in onze eigen werkwijze door te voeren en ook het publiek door middel van onze programmering hierover te informeren. Want, hoe meer we begrijpen van de totstandkoming van textiel en hoe meer inzicht er komt in het soms uiterst gecompliceerde maakproces, hoe groter de waardering zal zijn voor het vakmanschap en de rol die creatieve makers in dit debat spelen.

Museum als plek van beleving en verwondering

Het hedendaagse museumpubliek is al lang geen passieve cultuurconsument meer. Storytelling, beleving en interactiviteit worden steeds belangrijker. Deze ontwikkeling sluit perfect aan op onze ambities om de bezoeker mee te nemen in het ontwerp- en maakproces van textiel. Textiel blijkt steeds weer de verbindende factor te zijn tussen sterk uiteenlopende disciplines; kunst, design, mode, architectuur en techniek. Het is een vanzelfsprekend onderdeel van ieders dagelijks leven én vormt tegelijk een bron van permanente verwondering. Daarnaast is maken niet enkel meer het domein van de professional. De transparantie in productiewijzen en de vergaande digitalisering, die ook voor de liefhebber beschikbaar is, maakt dat iedereen tegenwoordig maker kan zijn. Een andere opzet van programmeren is daarom noodzakelijk, waarin het publiek een grotere, actieve rol krijgt toebedeeld. Het nieuwe museumaanbod zal actueler en dynamischer zijn, zodat we snel kunnen reageren op relevante gebeurtenissen met tentoonstellingen en activiteiten die alle zintuigen aanspreken.

Innovaties in het textiele vakgebied laten zien en stimuleren

Ook de actuele ontwikkelingen op het gebied van textiel dwingen ons tot heroriëntatie. Als gevolg van de digitalisering is er sprake van een nieuwe industriële revolutie. Daar in spelen nieuwe technologieën, alternatieve grondstoffen, duurzaamheid en personaliseren van het aanbod een cruciale rol. Textiel speelt – mede dankzij de toepassing van hoogwaardige technologieën – een steeds markantere rol bij innovaties in uiteenlopende disciplines zoals architectuur en de medische wereld. Naast de ‘slimme’ toepassingen van textiel zijn er vele kunstenaars en ontwerpers aan het werk die op het eerste gezicht misschien minder bruikbare oplossingen aandragen, maar van wie het onderzoek vaak even baanbrekend is. Partnerships met belangrijke spelers in de verschillende domeinen – van high tech tot upcycling, en van ontwerp tot onderwijs – worden dan ook steeds belangrijker bij het inspelen op de nieuwste ontwikkelingen. Als kennisinstituut op het gebied van textiel willen we deze ontwikkelingen stimuleren en delen met ons publiek en het onderwijs.

Huisvesting in het Mommerspand kraakt en knelt

Naast ambities kennen we ook noden: we kampen met gebouwen die dringend groot onderhoud behoeven, waarvan daken lekken, de installaties tekortschieten, de vloeren ons niet meer kunnen dragen. De depots zijn volstrekt ontoereikend van kwaliteit, de collectie van de stad moet veel verantwoorder, duurzamer en kostenefficiënter beheerd worden. Twaalf jaar na de laatste grote verbouwing lopen we tegen de grenzen van onze mogelijkheden op. Uitbreiding van activiteiten en groei van het bezoekersaantal zijn binnen het huidige complex vrijwel onmogelijk. Ook heeft het succes van het TextielLab geleid tot een enorm gegroeide belangstelling van opdrachtgevers en makers. De faciliteiten in het TextielLab, zoals de R&D-ruimte, de inrichting van de shed en de Sample Studio met onze referentiestalen, verdienen een verbeterslag om de ideale leer- en werkomgeving voor makers en studenten te kunnen blijven. De capaciteit van het machinepark wordt de komende jaren verhoogd om de wachtlijsten terug te dringen. Ingrijpen op deze noden is onontkoombaar. Dat combineren we nu met het verwezenlijken van substantiële stappen voorwaarts op het gebied van onze maatschappelijke relevantie en onze presentaties.

Kans tot herbestemming van Drögepand tot een circulaire textielhub met maatschappelijke impact

De gedeeltelijke leegstand van de naastgelegen monumentale textielfabriek Dröge biedt een uitgelezen kans om de twee oorspronkelijke textielfabrieken tot een samenhangend ensemble te maken. Vanuit onze rol als voortrekker en bewustmaker op het gebied van duurzaamheid nemen we daarom ook deel aan de totstandkoming van de ‘circulaire hub’ op het gebied van textiel in het Drögepand. We zetten ons netwerk van ontwerpers en bedrijven in om participatieve presentaties aan het publiek aan te bieden, waarbij duurzaamheid en hergebruik centraal staan. Het TextielMuseum gaat in de hub onder andere samenwerken met het textielrecyclingbedrijf Wolkat en Midpoint Brabant Circulair om Tilburg op de kaart te zetten als circulaire stad.

Een levendig en leefbaar Museumkwartier met sterke aantrekkingskracht

De plannen van het TextielMuseum sluiten naadloos aan op de gemeentelijke ambitie om, in navolging van de geslaagde ontwikkeling van de Spoorzone en de Puihaven, de gebiedsontwikkeling van het Museumkwartier in gang te zetten. Sterker nog, een vernieuwd TextielMuseum ziet de Gemeente Tilburg als dé katalysator voor deze gebiedsontwikkeling. Het Museumkwartier betreft het gebied dat gevormd wordt door de driehoek TextielMuseum, Museum De Pont en het Wilhelminapark. Beide musea zijn gehuisvest in voormalige textielfabrieken. Verschillende plekken in het Museumkwartier herinneren nog aan de rijke textielgeschiedenis van Tilburg. Ook is er veel creatieve bedrijvigheid in het gebied. Het zichtbaar maken van het textielverleden, het stimuleren van een eigentijds makersklimaat, gezamenlijke culturele programmering, nieuwe mengvormen van wonen, werken en recreëren gaan van het Museumkwartier een aantrekkelijk stadsdeel maken. Samen met partners uit de creatieve maakindustrie geven we hierbij invulling aan het beleid van de stad Tilburg als stad van makers en creëren we op deze plek een nieuw 'Makershart voor de stad'. Zo kunnen we levendigheid en bedrijvigheid terugbrengen op een plek die onlosmakelijk verbonden is met het textiele verleden van Tilburg. Dit sluit perfect aan bij de oorspronkelijke functie van de textielfabriek: een plek waar bedrijvigheid, creativiteit en vakmanschap samenkomen.

Burendag januari 2020 TextielMuseum

3. DE PIJLERS VOOR HET TEXTIELMUSEUM VAN DE TOEKOMST

In het toekomstige museum staat het maakproces en de maker centraal. We willen een professionele werkplaats, ontmoetingsplek en presentatieplek in één zijn. Een plek waar iedereen ervaart hoe textiele werken ontwikkeld en geproduceerd worden en welke keuzes er worden gemaakt in het ontwerp- en maakproces. Om deze formule optimaal door te voeren, focussen we ons voor de komende jaren op een aantal strategische pijlers. Wij gaan hierbij altijd terug naar onze basis, de Tilburgse textielindustrie en onze rijke historische collectie waarin het textiele vakmanschap centraal staat. Wij staan op de schouders van reuzen, dit zijn de textielarbeiders uit het verleden. Hierop bouwen wij voort in ons museum en ons TextielLab.

Textiele ambacht springlevend houden

Het TextielMuseum is gevestigd in een van de best bewaarde monumentale textielfabrieken van Tilburg. Hier liggen prachtige verhalen uit de geschiedenis van de Nederlandse textielindustrie. Het gebouw is één van de mooiste voorbeelden van een gebouw waar de schaalvergroting en industrialisatie van buitenaf zichtbaar is: van kleinschalige textielwerkplaats, langzaam uitgebreid naar een fabriek waar grootschalige productie plaatsvond. Deze plek en de verhalen vormen de basis van onze kennis van het textiele ambacht en onze rijke textielcollectie. Veel vrijwilligers en medewerkers zijn verbonden aan generaties textielarbeiders die werkzaam waren bij Mommers en zijn soms zelf ook nog textielarbeider geweest. Zij brengen hun enorme ervaring mee en dragen op die wijze bij aan het levend houden van het ambacht. Voortbouwend op deze geschiedenis en dit textiele vakmanschap, wordt tot op de dag van vandaag in Tilburg in ons TextielLab textiel geproduceerd dat tot het hoogste segment van de creatieve industrie behoort. We werken daarbij samen met kunstenaars en designers aan nieuwe toepassingen van textiel en innovatief gebruik van het medium textiel in vormgeving, mode en architectuur. Zij putten voor inspiratie en referentie uit de rijkdom van onze collectie. De hedendaagse innovaties in het TextielLab zijn altijd geworteld in het vakmanschap en het rijke textielverleden van Tilburg.

De bezoeker wordt maker

Binnen de toekomstplannen van het museum volstaat het niet om alleen het avontuur van het maken van professionals te tonen. Wij willen een stap verder gaan en bezoekers de mogelijkheid geven om, met professionele machines, vakkundige assistentie en software, aan den lijve te ondervinden wat het betekent om maker te zijn. Juist door zelf aan de slag te gaan, zelf te ontwerpen, te personaliseren, te experimenteren en te 'tinkeren' - het laagdrempelige proces van onderzoekend en ontwerpend leren - krijg je inzicht in het maakproces van textiel en in de werkwijze van professionals. Met het aanbieden van nieuwe activiteiten voor volwassenen en kinderen, studenten en leerlingen krijgt eenieder de kans om een eigen ontwerp- en maakproces te doorlopen. Dit geeft meer inzicht in actuele thema's als fast fashion en on demand produceren en leidt tot meer begrip en waardering voor textiel binnen de vormgevings- en beeldende kunstdisciplines. We geloven dan ook sterk in het principe: 'Wat ik hoor, vergeet ik. Wat ik zie, onthoud ik. Wat ik doe, begrijp ik' (Confucius). Naast de waardering voor het maken ontstaat ook meer begrip voor het belang van duurzaam produceren.

Het museum is van iedereen

Het aanbod dat we ontwikkelen moet relevant en inclusief zijn voor een zo breed mogelijke groep bezoekers en makers. Wij zijn van mening dat juist een universeel medium als textiel, dat voor iedereen een belangrijke betekenisdrager is, een schakel kan vormen tot het verbinden en uitwisselen van verschillende culturen. Dat kan door participatieprojecten te realiseren waarin uitwisseling van het textiele ambacht centraal staat en waarbij we mensen met verschillende achtergronden betrekken. Ook worden kunstenaars uitgenodigd die actuele, veranderende perspectieven op gender en seksualiteit voor het voetlicht brengen om het publiek in deze dialoog te betrekken. De komende jaren realiseert het TextielMuseum daarom participatieve programmering onder de

noemer 'Bindweefsel', waarbij de focus ligt op het betrekken van doelgroepen die nu we nu nog in mindere mate bereiken, met name mensen met een niet-westerse migrantenachtergrond en mensen met een beperking. Daarnaast zal ook meer aandacht komen voor een stevigere lokale positionering om de bewoners van Tilburg en omgeving nog beter te bereiken. De huidige programmering met tentoonstellingen, die in een vast ritme in tijd en vaak voor een langere periode onveranderd de museumzalen vullen, zal daarom ook veranderen. Het inspelen op de actualiteit, in samenwerking met externe curatoren én het betrekken van publiek, vragen om een andere werkwijze en uitingsvorm. We blijven spraakmakende tentoonstellingen maken, waarbij onze collectie en de projecten in het lab een bron van inspiratie zijn. Vooral de dynamiek en invalshoeken zullen anders zijn.

Bewustwording rondom duurzaamheid

Textiel is de op één na meest vervuilende industrie ter wereld. We willen met onze activiteiten een wezenlijke bijdrage leveren aan het besef dat de zorg voor een schonere, rechtvaardige wereld een collectieve verantwoordelijkheid is. Dit willen we doen door zelf circulair te denken en te werken en makers en bedrijven actief uit te nodigen om dit thema met ons te verkennen. De nieuw te realiseren circulaire textielhub in Dröge is dé plek waar het TextielMuseum nut en noodzaak van circulair denken gaat delen met het grote publiek. Bewustwording van burgers is niet voor niets een belangrijke pijler van het Koersdocument Tilburg Circulair 2021-2025. Dit doen we door bezoekers over de ecologische impact en de maatschappelijke gevolgen van de textielproductie te informeren. Door middel van een thematische tentoonstelling over de textielsector bijvoorbeeld, waarin de schaduwzijden van de onbegrensde consumptiedrang in beeld worden gebracht. Of een presentatie waarin modeontwerpers met hun werk de noodzaak van circulariteit in de textielindustrie aan de orde stellen. Een extra stap in de bewustwording is, om aansprekende activiteiten te organiseren waarbij de bezoekers zelf aan de slag gaan. In verschillende doe-activiteiten in ons MeeMaakLab in Dröge gaat de bezoekers ervaren wat zijn of haar rol en impact is binnen een circulaire economie. Ook is duurzaamheid een onderwerp dat door steeds meer ontwerpers en kunstenaars wordt omarmd en dat ook zichtbaar wordt binnen de research & development projecten in het Lab.

Talentontwikkeling: leren en experimenteren in de praktijk

Een van de belangrijke speerpunten voor het museum is het uitwisselen en overdragen van kennis en expertise rondom textiel. We bieden plek aan talenten van gerenommeerde instituten in binnen- en buitenland, van de School of Art (Chicago), de ModeAcademie Antwerpen tot de Design Academy Eindhoven.

Van de nieuwste weefsoftware tot eeuwenoude twijntechneken: wat talenten hier leren kunnen ze de rest van hun carrière toepassen. Het TextielLab – met haar semi-industriële omgeving en ervaren vakspecialisten – is een cruciale plek voor de studenten om het textiele vakmanschap in de praktijk te kunnen leren. Scholen kunnen dit binnen hun curriculum op deze wijze niet aanbieden. Daarnaast zijn er weinig andere textiele werkplaatsen, die de ruimte en vrijheid bieden om te kunnen experimenteren en leren. Tegelijkertijd verbinden we met deze werkwijze jonge talenten aan ons instituut. Podium en springplank, dat is wat we voor ze willen zijn.

Co-creatie met partners

Als in een krant of een live blog willen we verslag doen van de recente ontwikkelingen op het gebied van textiel, technologie, cultuur en maatschappij. Kennis van geschiedenis en vakmanschap is essentieel om actuele ontwikkelingen te duiden. Onze rijke collectie beschikt over onmisbare referenties en is een permanente inspiratie voor de makers van nu. Daarbij functioneren de conservatoren, de experts in het lab, onze museumdocenten en marketeers als *scouts* om belangrijke veranderingen in het vakgebied te signaleren.

Nieuwe ontwikkelingen, talenten, perspectieven, praktijken: wij sporen ze actief op en ontwikkelen programma's en projecten in co-creatie. De programmering is niet alleen meer het domein van onze conservatoren maar zal steeds vaker in co creatie met anderen worden opgepakt en ingevuld. Soms is dat een kunstenaar of een groep studenten; in principe is iedereen de potentiële curator van een volgend project. De professional of het talent kan 'ingevlogen' worden uit een atelier in New York, Hong Kong of de Design Academy Eindhoven, maar kan ook aan komen fietsen vanaf Campus 013.

Een podium voor makers in het TextielLab

Steeds vaker zal het werk uit het lab de directe aanleiding zijn om presentaties in te richten; de ene keer slechts voor een paar dagen, maar in een uitzonderlijk geval ook juist gedurende meerdere jaren. Een mooi voorbeeld is het project voor de Tilburgse LocHal, waarbij we, samen met designstudio Inside Outside, zes grote architectonische gordijnen ontwikkelden. Een dergelijk project biedt mogelijkheden om voortdurend in te spelen op de actualiteit door tijdens het maakproces of de installatie bezoekers stapsgewijs mee te nemen, terwijl het proces vordert. Met hun neus op de feiten wordt het publiek deelgenoot van de vele vragen die in zo'n complex project naar boven komen. Soms zien ze de onmogelijkheden; later de inventie. Soms kunnen ze met de ontwerper in gesprek, of krijgen ze inzicht in de bijdrage van een gespecialiseerde buitenlandse expert. Als het een keer specifiek over een weefbinding of kleurgebruik gaat, blijkt opeens hoe belangrijk onze museumcollectie is en krijgt ook die weer een plek. Zo geeft de wisselwerking tussen heden, verleden en toekomst een grote dynamiek aan het aanbod in het museum.

Kennis vergaren en delen

Het museum zal nog nadrukkelijker bijdragen aan de ontwikkeling van textiele innovaties en het delen van kennis. Dit doen we bijvoorbeeld door in te zoomen op de rol die textieltechnieken spelen in de ontwikkeling van hoogtechnologische medische producten, zoals kunstmatig gefabriceerde bloedvaten. Of door te kijken naar de nieuwste ontwikkelingen in de architectuur en mode. Maar, innovatie schuilt ook in het laten zien van nieuwe verbanden tussen disciplines, in het formuleren van ongebruikelijke collectieopdrachten voor ontwerpers, in het betrekken van bedrijven en studenten bij research & development opdrachten in het TextielLab of in het delen van een bijzondere ervaring in tentoonstellingen. In het Lab worden R&D trajecten gestart met makers, kennisinstellingen, bedrijven en studenten die maatschappelijke vraagstukken rondom bijvoorbeeld circulair garen, smart textiles of textiel als bouw materiaal centraal stellen. Daarnaast komt, naast de boeken, samplecollecties en de materialenbank in de bibliotheek, ook de collectie beschikbaar ter inspiratie en onderzoek in het nieuwe kijkdepot.

Koen Taselaar aan het werk in het TextielLab

4. VOOR WIE DOEN WE HET?

Met onze toekomstplannen geven we vorm aan een dynamische plek voor hedendaags makerschap, waar inspireren, experimenteren en verbinden centraal staat. Een plek van betekenis kan alleen ontstaan door het samenbrengen van het professionele ontwerpveld, jong talent, opdrachtgevers, bedrijven, scholieren, families, buurtbewoners en eigenlijk iedereen die nieuwsgierig is naar de talloze mogelijkheden van textiel. Met een vernieuwde werkwijze en een vernieuwd Mommers- en Drögecomplex werken we toe naar 100.000 bezoekers en gebruikers in 2025.

Het TextielMuseum behoort tot de topmusea in Noord-Brabant en heeft een landelijke uitstraling. Het TextielLab kent zelfs een internationaal bereik. Het museum trekt 65.000 bezoekers per jaar - met uitschieters naar bijna 78.000- uit Brabant, Midden- en Zuid Nederland en de Randstad. Het merendeel van de museumbezoekers geeft aan dat de aanwezigheid van het TextielMuseum een belangrijke dan wel bepalende rol speelde in de keuze Tilburg te bezoeken of een belangrijke dan wel bepalende rol speelt in het woonplezier in Tilburg. De museumbezoeker is een bezoeker met een bovengemiddeld bestedingspatroon. In 2019 waren zij goed voor een besteding van ruim 3,5 miljoen. Een betere verbinding tussen museum en de binnenstad en uitbreiding van horecagelegenheden in de omgeving biedt potentie voor verdere groei van de economische spin-off.

Nationale en internationale kunstenaars en ontwerpers komen naar het TextielLab om textiele projecten te ontwikkelen die vervolgens te zien zijn in publieke gebouwen van Londen tot Qatar of worden gepresenteerd op de Parijse catwalk. Ze zijn als de beste ambassadeurs van Tilburg wereldwijd te zien. Tijdens de handelsmissie in Milaan in 2017 noemde Koningin Máxima het TextielMuseum dan ook 'een belangrijk exportproduct'. Het unieke museumconcept werd bekroond met nationale en internationale prijzen.

Een opvallend gegeven, uitzonderlijk in het museale veld, is dat het opleidingsniveau van onze bezoekers evenwichtig verdeeld is over HBO of WO opgeleide bezoekers (50%) en vbo, mbo of basisgeschoolde bezoekers (50%). Dit geeft goed weer dat het TextielMuseum aantrekkelijk is voor een zeer brede doelgroep. Juist in tijden van maatschappelijke polarisatie en verdergaande tweedeling is het waardevol dat het Textielmuseum in staat is om verschillende groepen in de samenleving aan zich te binden. Dit biedt kansen om verschillende perspectieven te belichten en ontmoetingen te initiëren tussen diverse groepen in de samenleving.

We onderscheiden de onderstaande bezoekerssegmenten:

Families

Het TextielMuseum heeft momenteel beperkt aanbod voor kinderen. Nieuw kinderaanbod stelt ons in staat kinderen van 6 tot 14 jaar met hun (groot)ouders aan te spreken die het museum nu nog minimaal weten te vinden. Families uit Tilburg en regio en Brabant zijn op zoek naar een leuk en leerzaam uitje voor de kinderen. De families hebben een drukke agenda, maar als het aanbod regelmatig wisselt kunnen de families, bijvoorbeeld op regenachtige dagen, meerdere keren per jaar naar het museum komen. We sluiten hierbij aan op het succesvolle bereik onder deze doelgroep bij andere techniek- en science musea.

Kunst, design en mode liefhebbers met interesse in textiel

Deze kunst-, design- en modeliefhebbers hebben 'iets met textiel'. Ze komen echt naar het museum vanuit een persoonlijke interesse. Ze genieten van stoffen, kleuren, structuren en zijn geïnteresseerd in de verhalen achter het textiel. Regelmatig maken ze zelf ook textiel, bijvoorbeeld haken of breien. Dit zijn vaak herhaalbezoekers, ze komen terug elke keer dat er een tentoonstelling is die ze aanspreekt. Ze hebben meestal een HBO of WO opleiding genoten. Ze komen vaak met vriendinnen of samen met hun echtgenoot.

Cultuur geïnteresseerde dagjesmensen

Deze cultuur geïnteresseerde dagjesmensen kiezen het TextielMuseum als een dagje gezellig samen uit. Ze hebben vaak een Museumkaart, bezoeken elke keer een ander museum, en komen vooral voor het totaalaanbod. Dit zijn de actieve 65plussers die lekker met pensioen zijn en alle tijd om lekker te fietsen, in de tuin te werken en soms een museumbezoekje. Ze komen vaak met partner of bevriend stel en we bereiken ze in samenwerking met toeristische partners zoals ANWB.

Cultuur-snackers

De cultuursnackers zijn tussen de 25 en 40 jaar en geïnteresseerd in mode, design en reizen, maar geen museumliefhebbers per se. Met een sterke focus op 'must-see' (mode)tentoonstellingen, unieke fotogenieke ervaringen, zelf maken en actuele, herkenbare thema's verleiden we een jonger en breder culturgeïnteresseerd publiek om een bezoek te brengen aan het museum: een uniek en creatief tripje samen met vrienden of partner. Als ze een goede ervaring hebben, worden de culture-snackers effectieve ambassadeurs voor het museum, met name via online kanalen.

Onderwijs

Het TextielMuseum heeft een unieke propositie voor leerlingen en studenten: we zijn een museum mét werkplaats waarbij het zelf doen en maken centraal staat. Ruim 10.000 leerlingen van scholen uit Midden- en Zuid Nederland maken jaarlijks gebruik van onze onderwijsprogramma's. We ontwikkelen ons educatief aanbod in samenspraak met het onderwijs, .a. in het nieuwe Meemaaklab zodat dit nauw aansluit op de langlopende leerlijnen in het onderwijs en een aanvulling is op het bestaande curriculum van met name de mbo-vakopleidingen. We zijn een belangrijke schakel in de stad met veel MBO-ers en MKB in de creatieve- / maakindustrie. Met de toevoeging van een onderwijsaanbod gericht op circulariteit, duurzaamheid en techniek kunnen we nog meer leerlingen een bijzondere en leerzame ervaring te bieden. Ons persoonlijke netwerk in het basis- en voortgezet en de vakopleidingen is het meest efficiënte communicatiemiddel gebleken.

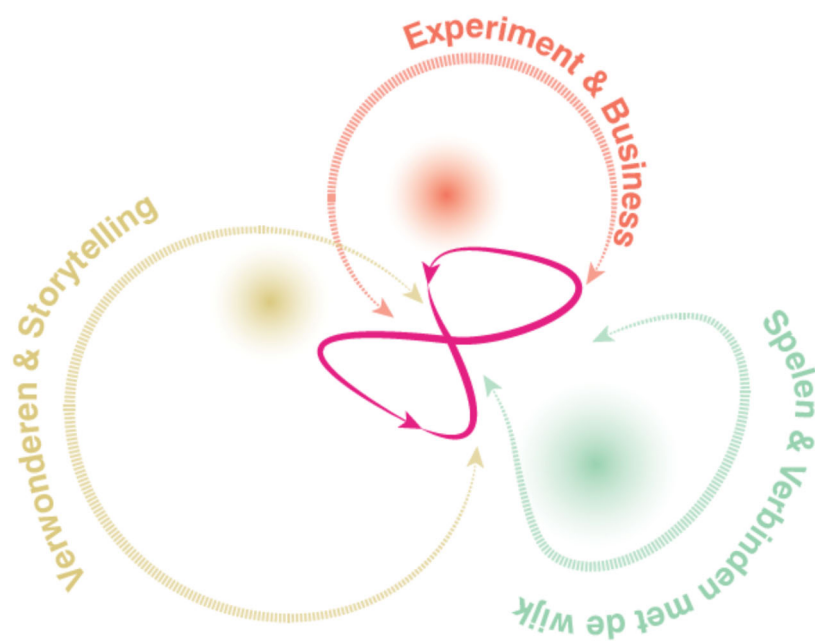
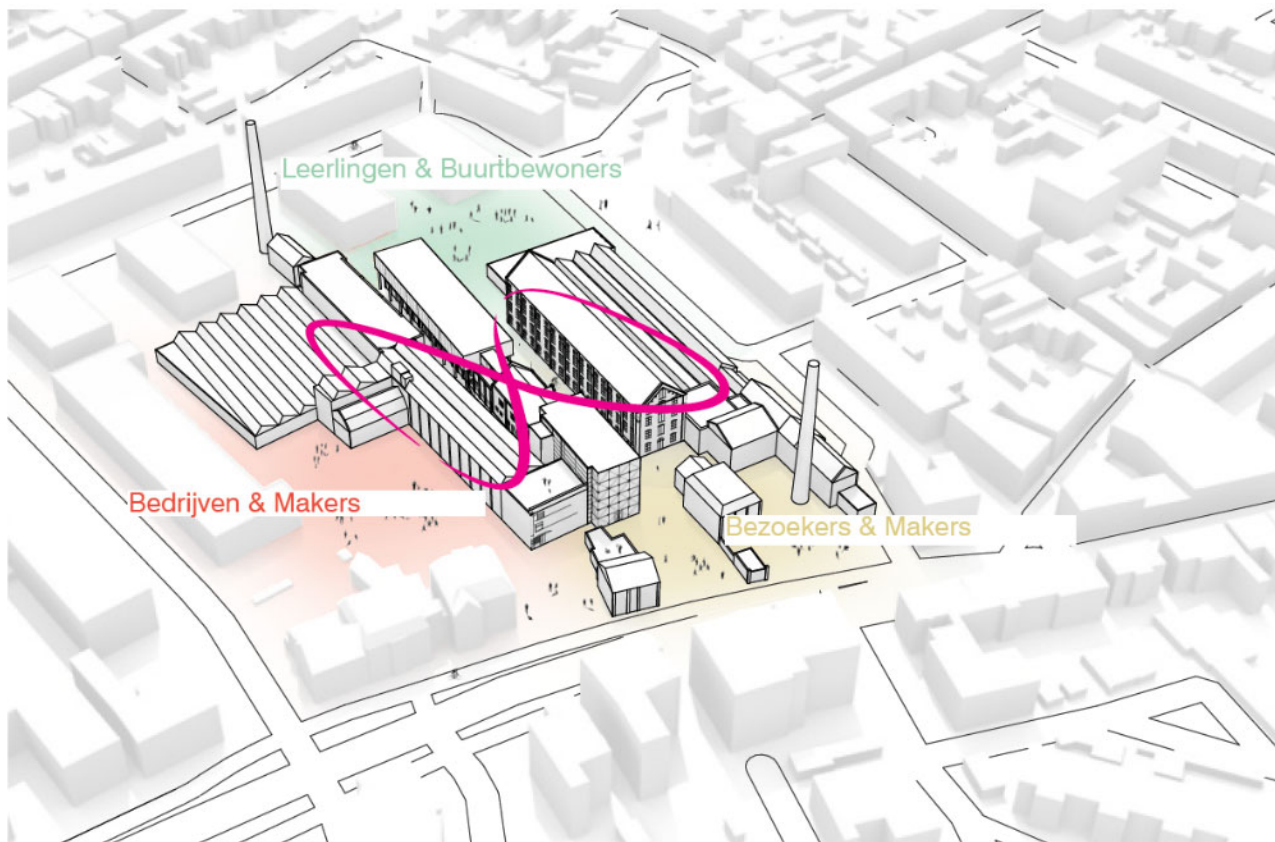
Communities

We willen we een breder en meer divers publiek bereiken door verhalen vanuit meerdere (culturele) perspectieven te vertellen en bovenal door met een open, inclusieve mentaliteit diverse communities actief te betrekken. Deze 'communities' beschikken over een verbindende factor als groep én hebben een binding met het DNA van het TextielMuseum, bijvoorbeeld nieuwkomers of mensen met visuele beperkingen. Ook zullen we participatieve projecten starten met wijkbewoners. Hiervoor werken we samen met Stadsmuseum Tilburg, een kleine en krachtige speler binnen de Stichting Mommerskwartier, die ruime ervaring heeft met erfgoed-communities in de stad. De resultaten van deze projecten worden weer gedeeld met een grotere groep Tilburgers.

Nationale en internationale ontwerpers en kunstenaars

Nationale en internationale ontwerpers en kunstenaars komen naar het TextielLab om gebruik te maken van de technische mogelijkheden en aanwezige kennis en expertise. Ze hebben een opdrachtgever, ontwikkelen werk voor hun eigen collecties of oeuvre, of werken in opdracht van het TextielMuseum, bijvoorbeeld vanuit een collectie-opdracht of voor het label by TextielMuseum. Jong talent werkt in het TextielLab individueel binnen een talentontwikkelingprogramma of in groepsverband via vakopleidingen.

DEEL 2: DE VIER VERNIEUWINGSSCENARIO'S

5. DE VIER SCENARIO'S VOOR VERNIEUWING

Het TextielMuseum heeft in najaar 2019 het visiedocument “Toekomstvisie TextielMuseum 2020-2024” gedeeld met het publiek, makers, burens, partners en natuurlijk de Gemeente Tilburg. Het voorgaande deel 1 mag gelezen worden als een verkorte versie daarvan. Deze toekomstvisie is met veel enthousiasme ontvangen. Zowel bij makers, partners en professionals, als ook bij de burens die in grote getalen tijdens de burendag in januari 2020 hun licht opkwamen steken wat de plannen nu eigenlijk waren. We waren verheugd (en stiekem ook een beetje verrast) dat zoveel mensen nieuwsgierig waren naar onze plannen om het museumcomplex te transformeren tot een ‘makershart voor de stad’ en een levendige plek voor de wijk en dat ze na afloop zo enthousiast waren. Deze plannen willen we natuurlijk waarmaken!

Ambities en plannen hebben een concretiseringsslag nodig om werkelijkheid te kunnen worden. Dat is wat dit masterplan beoogd. Een concretisering naar (her)inrichting en programmering, de impact daarvan op de organisatie en de positionering van het museum en uiteraard de financiële vertaling van de plannen voor zowel investeringen als de exploitatie. Deze concretisering is van wezenlijk belang omdat de plannen en ambities een forse ingreep betekenen in de huidige huisvesting, er stevige ambities liggen om een plek van betekenis voor zowel de wijk als de stad te worden en er een extra opgave ligt om samen met partners het Drögepand te herbestemmen tot een circulaire textielhub. We zijn ervan overtuigd, dat met een gezamenlijke aanpak het Mommerscomplex een nieuwe ‘steppingstone’ in de stedelijke ontwikkeling van Tilburg kan worden. In navolging van het succes van de Piushaven en de Spoorzone.

Wij kunnen en willen dit niet alleen doen. De Gemeente Tilburg is daarbij onze belangrijkste partner. We zijn dan ook zeer blij, dat de Gemeente Tilburg mede op basis van onze plannen voor de toekomst, de gebiedsvisie voor het Museumkwartier heeft vastgelegd en daarin de ambitie heeft uitgesproken om de ontwikkeling van het gehele Mommerscomplex als sleutelproject voor de gebiedsontwikkeling van het Museumkwartier aan te wijzen. Dit was in voorjaar 2020 het startsein voor het TextielMuseum, Gemeente Tilburg en verschillende partners als Wolkat, Midpoint Brabant, en experts als UN Studio en Schrevers Bouwkostenbureau om de haalbaarheidsstudie ‘Doorontwikkeling Mommerskwartier’ uit te gaan voeren. Deze haalbaarheidsstudie bestaat uit drie deelprojecten die nauw met elkaar zijn verweven, dat zijn 1. Vernieuwing TextielMuseum, 2. Businesscase Circulaire Textielhub in Dröge en 3. Openbare Ruimte. Het voorliggend masterplan is de concrete uitwerking voor het deelproject ‘Uitbreiding en vernieuwing TextielMuseum’.

5.1. Korte schets 4 vernieuwingsscenario's

Om vorm te geven aan de ambities heeft het TextielMuseum reeds in het voorjaar van 2019 architectenbureau UNStudio gevraagd een eerste ruimtelijke verkenning te maken, die laat zien hoe naast het realiseren van de ambities – groei, herinrichting en huisvesting partners – het Mommers-en Drögecomplex meer opengesteld kan worden naar de omliggende wijk. UN Studio heeft hiervoor vier scenario's geschetst met ruimtelijke en architectonische ingrepen die het gehele complex als één geheel laat functioneren en ruimte biedt aan de toekomstplannen van het TextielMuseum én een impuls geven aan de wijk en Museumkwartier. Het gehele complex wordt een uitnodigende plek waar mensen het museum ontdekken en elkaar ontmoeten, waar veel te beleven en te leren valt. In een presentatie in het najaar 2019 aan de Raad hebben wij deze scenario's gedeeld en toegelicht.

UN Studio heeft vanuit de Gemeente Tilburg voor het ‘Haalbaarheidsonderzoek Doorontwikkeling Mommerskwartier’ de opdracht gekregen om deze vier ruimtelijke scenario's verder te concretiseren en te voorzien van een kostenraming voor het bouwkundige gedeelte. Een belangrijk gegeven is dat de vier vernieuwingsscenario's stapsgewijs en opvolgend in tijd uitgevoerd kunnen worden. Het eerste scenario is daarbij de basis voor alle vervolgsenario's. Dit biedt de mogelijkheid tot een stapsgewijze ontwikkeling van de plannen, zodat dit in tijd en kosten gefaseerd uit kan worden gevoerd. Uiteraard hebben wij nauw overleg gehad

met het architectenteam en de bouwkundigen, zodat wensen en noden één op één in de ruimtelijke plannen zijn verwerkt. Hieronder staat kort omschreven wat de bouwkundige ingrepen in elk scenario inhoudt:

Scenario 1: Optimalisering TextielMuseum. Dit scenario is erop gericht om de groei naar meer bezoekers mogelijk te maken met de daaruit voortkomende noodzaak de museale en facilitaire voorzieningen daarop af te stemmen. Scenario 1 voorziet in betere routing (o.a. met een nieuwe lift aan de achterzijde) en een algehele herinrichting voor een vernieuwd museumconcept. Ook voorziet dit scenario in het oplossen van bestaande knelpunten in het gebouw en in het oplossen van de depotproblematiek op een andere locatie, waardoor er m2 vrijkomen voor museale presentaties. In dit scenario is ook de circulaire textielhub in het Drögepand gerealiseerd en de openbare ruimte vergroend en opengesteld voor de wijk.

Scenario 2. Dit scenario is gelijk aan 1, maar dan met een bijzondere toevoeging: een overkapte corridor tussen de hoogbouw en het huidige entreegebouw/Damastweverij. Het gaat hier om een nieuw architectonisch element dat in feite de historische situatie herstelt: één van de oorspronkelijke fabrieksstraatjes wordt weer in ere hersteld. Deze overkapping – door architectenbureau UNStudio *Passage* genoemd – kan gebruikt worden voor uiteenlopende publieksactiviteiten, events, commerciële activiteiten en buurtfeesten, georganiseerd door diverse partners en organisaties. Ook biedt de overkapping betere mogelijkheden om de verschillende bouwdelen van het museum met elkaar te verbinden en dus de routing voor museumbezoekers te optimaliseren.

Scenario 3: Uitbreiding TextielMuseum. Dit scenario borduurt voort op scenario 1 en 2 en voorziet aanvullend in een uitbreiding met een ondergronds nieuwbouwwolume van 500 m2 aan de achterzijde van het Mommerscomplex voor een grote en goed geklimatiseerde tentoonstellingsruimte. Hierin kan het TextielMuseum grote en hoogwaardige wisseltentoonstellingen presenteren. Dat is in de huidige situatie maar beperkt mogelijk; de huidige tentoonstellingsruimten in het Mommerscomplex zijn niet geschikt voor programmering op (inter-)nationaal niveau. Om tot 100.000 bezoekers te komen en samen met museum de Pont het Museumkwartier (inter)nationaal op de kaart te zetten, is deze tentoonstellingsruimte een must.

Scenario 4. Dit scenario is gelijk aan 3, maar dan met een ondergronds nieuwbouwwolume van nog eens 500 m2 aan de achterzijde van het Mommerscomplex. Dus in totaal 1000 m2 nieuwbouw. Hiermee krijgt het museum niet alleen de beschikking over een nieuwe grote tentoonstellingsruimte, maar ook over een grote en goed geklimatiseerde ruimte voor een zichtdepot. Hierin komt de gemeentelijke collectie volledig tot zijn recht.

In de volgende paragrafen staat per scenario beschreven wat dit betekent voor de positionering van het TextielMuseum betekent (H5.2), hoe wij de oplossing van de huisvestingsproblematiek voor ons zien (H5.3, hoe de museale (her) inrichting (H 5.4) en de programmering (H 5.5) van het TextielMuseum eruitziet per scenario). Tot slot wordt er inzicht gegeven in de verwachte groei in bezoekers per scenario (H5.7) en de impact per scenario samengevat in een totaaloverzicht (H5.8)

We laten in dit masterplan zien wat de 4 scenario's betekenen voor de vernieuwing van het TextielMuseum. Uiteraard kan dit niet los gezien worden van de impact op de openbare ruimte, de kansen voor het Museumkwartier, de herbestemming van het Drögepand. Pas in samenhang wordt het geheel meer dan de som der delen. Uiteraard lichten we waar relevant deze impact ook in dit masterplan toe. Voor een uitgebreide toelichting op specifieke onderdelen verwijzen we naar de notities die hier nader op ingaan.

5.2. Positionering TextielMuseum in de vier scenario's

De vier vernieuwingsscenario's dragen elk op hun eigen wijze bij aan de positionering van het TextielMuseum en de rol die het museum speelt in de doorontwikkeling van het Mommerskwartier en de gebiedsontwikkeling van het Museumkwartier.

5.2.1. Positionering TextielMuseum in scenario 1

Met een forse museale (her) inrichting van het museum en lab gaan we het publiek een optimale museumbeleving bieden die past bij ons vernieuwde museumconcept. De (her)inrichting van het gehele museum maakt voor het publiek beleefbaar en tastbaar wat het TextielMuseum is: een innovatief museum waar textiel op het hoogste niveau wordt gemaakt, gevestigd in een monumentale textielfabriek die bol staat van de rijke textielhistorie van onze regio. In het vernieuwde museum leggen we verbanden tussen heden, verleden en toekomst. We laten een breder en groter deel van onze collectie zien: kunst, vormgeving en industrieel erfgoed, we schetsen het textielverleden van Tilburg, we duiden de plek waar we ons bevinden, een schoolvoorbeeld van de industrialisatie in Nederland en ontsluiten het terrein en geven een inkijkje in het leven van de textielarbeider eind 19^e/begin 20ste eeuw. Hierdoor gaat de historie leven.

Vanuit die historische basis laten we zien dat er in Tilburg nog steeds textiel wordt geproduceerd in ons eigen TextielLab. Met de herinrichting en uitbreiding van de faciliteiten van het TextielLab realiseren we de ideale leer- en werkplaats voor professionals, studenten en jong talenten. Tegelijkertijd worden de activiteiten in het TextielLab zichtbaarder en aansprekender voor bezoekers. De verschillende technieken en faciliteiten van het Lab worden zo geplaatst dat de bezoeker het gehele maakproces, van idee tot eindproduct kan volgen. Hiermee kunnen we het unieke concept van werkplaats in een museum nog beter tot zijn recht laten komen en delen met een breed publiek.

De nieuwe programmering omvat spraakmakende tentoonstellingen waarbij innovatie, duurzaamheid, beleving en zelf doen centraal staan. We laten zien dat textiel in veel sectoren nu al innovatief toegepast en ontwikkeld op plekken waar je het niet zo gauw verwacht: in de automotive industrie, de gezondheidszorg en architectuur. Het textiel van de toekomst kent ongekende mogelijkheden. In ons publieksaanbod gaan we ook nog meer de verbinding met de stad aan, we bieden een plek aan lokale communities en verbinden het textielambacht met diverse culturele groepen die Tilburg rijk is. Dit doen we niet alleen, we betrekken hierbij partners uit de stad, waaronder Contour de Twern en het Stadsmuseum.

In dit basisscenario heeft de samenwerking met partners in het Dröge pand geresulteerd in een publiekstoegankelijke circulaire textielhub, Een prachtige bestemming van dit monumentale fabriekspand, dat onlosmakelijk verbonden is met de roemruchte Tilburgse textielhistorie. Hier laten we het publiek, makers, bedrijven en onderwijs zien en meemaken hoe consument, producent en de makers kunnen bijdragen aan een duurzame en circulaire textielindustrie. Door duurzaamheid en textiel zo met elkaar te verbinden kan Tilburg een voortrekkersrol innemen als duurzame circulaire Textielstad op een organische manier verbonden met het textiele verleden van Tilburg. Met name de toevoeging van een educatief en publieksaanbod gericht op duurzaamheid, techniek en ambacht maakt het mogelijk dat het TextielMuseum in dit scenario groeit naar 85.000 bezoekers.

Met de nieuwe functie van het Drögepand als circulaire textielhub, waar start-ups en makers zich kunnen vestigen en (maatschappelijk) partners met ons activiteiten op het terrein organiseren, komt dit gebied tot leven. Met het openbreken van het Mommerscomplex, de vergroening van het terrein en het aanleggen van pleinen rondom de monumentale panden ontsluiten we het complex voor de wijk en haar bewoners. We verlevendigen op deze manier de stedelijke ruimte en creëren een gastvrije, dynamische plek met een aantrekkelijk effect. Een plek waar het fijn leven, wonen en werken is en waar bedrijven zich graag vestigen.

5.2.2. Positionering TextielMuseum in scenario 2

Het tweede vernieuwingsscenario bouwt voort op scenario 1, waarin de museale (her)inrichting en een vernieuwde programmering in het Mommerspand en in het Drögepand is gerealiseerd en zowel de gebouwen als de openbare ruimte aangepast zijn aan de wensen en noden voor zowel het museum als partners in het Mommers-Drögecomplex. In dit scenario wordt de volgende stap gemaakt: openstelling van het terrein voor de wijkbewoners en initiatieven uit de stad. Cruciaal daarin is de toevoeging van een bijzonder architectonisch element aan het monumentale complex: een overdekte passage. Met het realiseren van een overdekte passage tussen de hoogbouw en het huidige Entreegebouw en damastweverij wordt een publieke openbare ruimte gecreëerd die meerdere functies krijgt. Van speelplek voor buurtkinderen tot podium voor wijk evenementen en van bijzondere stadsevents tot kleine presentaties van de partners op het terrein.

Met de overdekte passage zijn we in staat om het Mommers-Drögecomplex de status geven die we willen: een levendige plek van betekenis voor de wijk en de stad waar ontmoeting en creativiteit centraal staat. Het TextielMuseum gaat zelf actief hier een aantal jaarlijkse evenementen organiseren, zoals de Open Monumentendag of een Burendag. Maar nodigt ook uitdrukkelijk partnerorganisaties zoals Contour de Twern, theaters Tilburg, Factorium en het ROC om in de passage unieke stadsevents te organiseren. Denk daarbij aan modeshows van onderwijsinstellingen of lokale modeontwerpers, theatervoorstellingen in de buitenlucht, biologische boerenmarkten of tweedehands kledingmarkten.

Deze programmering zet het Museumkwartier op de kaart als een levendige plek voor Tilburgers en zal bijdragen aan de bedrijvigheid en uitstraling van dit gebied. De ruimte die we met de passage bieden aan partners en inwoners uit de stad speelt een belangrijke rol in het versterken van de binding met de stad en het verbreden en verjongen van de publiekssamenstelling op het terrein. Tilburgers kunnen hun eigen activiteiten organiseren op het terrein, waardoor de drempel verlaagd wordt en de inwoners van de stad meer 'eigenaarschap' en verbinden zullen ervaren met dit gebied. Met deze bijzondere ingreep in de openbare ruimte krijgt het gehele Mommers- en Drögecomplex een versterkte relatie met de wijk en transformeert het gebied tot een bruisende creatieve plek voor makers, studenten, bedrijven, bezoekers en stad- en wijkbewoners.

5.2.3. Positionering TextielMuseum in scenario 3

Aanvullend op scenario 1 en 2 wordt in dit derde aanvullende scenario een ruime ondergrondse tentoonstellingsruimte toegevoegd aan het museum. Deze nieuwe tentoonstellingsruimte biedt de mogelijkheid om op internationaal niveau 'must see' tentoonstellingen te programmeren en als presentatie instelling te groeien naar 100.000 bezoekers. Deze nieuwe hoge en flexibel in te richten tentoonstellingsruimte van 500 m² ondergronds biedt namelijk de mogelijkheid om spraakmakende en grootschalige mode-, architectuur-, design- en kunsttentoonstellingen te programmeren waarin beleving via grote installaties en interactie centraal staan. Grote namen zoals Studio Drift en Daan Roosegaarde of spectaculaire fotogenieke belevingsinstallaties zoals het werk van Chiharu Shiota en Ernesto Neto kunnen hier een plek krijgen. In dit scenario krijgt het TextielMuseum vleugels!

Een dergelijke tentoonstellingsruimte kan ook de samenwerking in het museumkwartier met Museum de Pont verstevigen en als basis dienen van een bruisend Museumkwartier. De Pont trekt op jaarbasis circa 40.000 bezoekers meer dan het TextielMuseum en heeft met hun faciliteiten wel de gewenste aantrekkingskracht op grotere namen, terwijl beide musea slechts op 5 minuten loopafstand van elkaar zitten. Beide musea kunnen profiteren van een betere inhoudelijke samenwerking, die de uitstraling van het Museumkwartier als geheel zal verbeteren. Denk aan programmering van overlappende thema's of kunstenaars op beide locaties, waarbij het

TextielMuseum textiele werken kan tonen en de Pont beeldend werk. Vanuit die kracht kunnen we gezamenlijk met Museum de Pont optrekken en het Museumkwartier de nationale en zelfs internationale uitstraling en aantrekkingskracht geven, die we met elkaar ambiëren.

5.2.4. Positionering TextielMuseum in scenario 4

Het laatste scenario 4 combineert de voorgaande 3 scenario's en voegt daar een laatste plus-versie aan toe: De ondergrondse tentoonstellingsruimte krijgt een vloeroppervlakte van ca. 1000 m². Het huisvest naast de flexibele grote tentoonstellingsruimte van 500 m², zoals geschetst bij scenario 3, ook een state of the art 'Kijkdepot met Schatkamer' van 500 m² waar de collectie van de gemeente Tilburg op een indrukwekkende wijze gepresenteerd kan worden en optimaal toegankelijk wordt voor publiek en makers. Hier komt de top van de eigen collectie van de gemeente Tilburg in optima forma tot zijn recht. Bezoekers, makers, studenten en geïnteresseerde Tilburgers kunnen hier grasduinen in de rijke textielcollectie van de stad en zich laten inspireren en verwonderen. In de Schatkamer worden wisselpresentaties ingericht, die de topstukken uit de collectie tonen en het verhaal erachter vertellen. Hierbij blijven we altijd trouw aan de identiteit van ons 'makersmuseum' en laten we niet alleen de textiele eindproducten zien, maar staat het maakproces, de maker en zijn werk centraal.

5.3. Huisvestingsproblematiek opgelost in de 4 scenario's

Het TextielMuseum heeft grote ambities voor de toekomst. Helaas confronteert de huidige bouwkundige staat van de gebouwen ons met allerlei beperkingen. Uitgangspunt voor alle vier geschetste en doorgerekende scenario's is dat alle knelpunten in de huisvesting en de buitenruimte aangepakt zijn, waardoor het TextielMuseum zijn kerntaken weer naar behoren kan uitvoeren en huidige en toekomstige bezoekers op een passende wijze kan gaan ontvangen.

In het onderstaande staan puntsgewijs de noodzakelijke verbetering van de huisvesting kort geschetst. We verwijzen graag naar de andere notities waarin deze onderdelen staan uitgewerkt. In het bouwkundig rapport van Schrevers Bouwkostenbureau staat beschreven hoe de bouwkundige knelpunten en ontoereikende bezoekersfaciliteiten worden opgelost en wat de financiële uitwerkingen daarvan zijn. In de schetsen van UN Studio zijn de ruimtelijke aanpassingen die nodig zijn voor het oplossen van deze bouwkundige knelpunten verwerkt. Voor de langlopende depotproblematiek is een aparte gemeentelijke werkgroep gestart, die in de Notitie Depotproblematiek concrete oplossingsrichtingen voor een passende deponhuisvesting hebben aangeleverd met een financiële doorrekening. De notitie Openbare ruimte tot slot geeft inzicht in de uitgangspunten en de ruimtelijke voorstellen voor de inrichting van de buitenruimte en een financiële raming voor de verschillende varianten daarin.

Het betreft op hoofdlijnen de onderstaande onderdelen:

Bouwkundige knelpunten: De kwaliteit van onze gebouwen en gebouwbeheersystemen laat te wensen over. Ze trekken een behoorlijke wissel op het dagelijkse prestatievermogen van de organisatie en zijn conflicterend met de ARBO richtlijnen. Denk hierbij aan lekkages, gebrekkige klimaatinstallaties en ongeschikte vloerbelasting. Er is sprake van een lappendeken van tijdelijke aanpassingen en ad-hoc oplossingen. De bouwkundige knelpunten belemmeren ons in de uitvoering van de kerntaken die we met de gemeente Tilburg zijn overeengekomen. In de bijlage I. Knelpunten staan de knelpunten benoemd door het TextielMuseum.

Ontoereikende bezoekersfaciliteiten: Wat betreft de publieksvoorzieningen is het entreegebouw op dit moment ingericht op een capaciteit van 60.000 bezoekers. De bezoekersaantallen van het TextielMuseum stijgen, met als piek 2019 waarin we 78.000 bezoekers mochten ontvangen. Op drukke dagen (met name in de weekenden) staan alle publieksfaciliteiten onder druk. De huidige bezoekersfaciliteiten zijn al ontoereikend in de huidige

situatie en daarom totaal ongeschikt om de gewenste groei naar 85.000-100.000 bezoekers te kunnen opvangen. Uitbreiding van garderobe, toiletten en horecafaciliteiten is noodzakelijk.

Depotproblematiek: Het vinden van een definitieve oplossing voor de depotproblematiek is van essentieel belang om op een verantwoorde wijze de gemeentelijke collectie te kunnen beheren. Daarnaast is het oplossen van de depotproblematiek een harde randvoorwaarde voor elke stap in de vernieuwing en realisatie van nieuwe plannen in zowel het Mommerscomplex als het Drögepand. Zolang het depot zich op tal van plekken in het Drögepand en het Mommerscomplex bevindt, kan er van doorontwikkeling geen sprake zijn.

Buitenruimte: Tot slot moet ook de buitenruimte zo ingericht zijn dat bestaande en nieuwe bezoekersstromen naar het TextielMuseum en de circulaire hub in het Drögepand op een goede manier worden gefaciliteerd. Dit betekent een goede inrichting van de openbare ruimte met voldoende parkeerplekken, oplaadpunten, fietsstallingen en een heldere routing en bewegwijzering. Het streven is om dit integraal aan te pakken en zowel de mobiliteit in de nieuwe inrichting van de buitenruimte te borgen als het gewenste open en groene karakter van deze plek.

5.4. Museale (her)inrichting TextielMuseum

De aangepaste visie van het museum leidt tot programmatische vernieuwingen met aandacht voor actuele maatschappelijke thema's zoals duurzaamheid en inclusiviteit die nieuwe doelgroepen gaan bereiken. Bestaande publieksfuncties en museale onderdelen in het museum en lab worden uitgebreid, verplaatst of opnieuw ingericht en nieuwe interactieve opstellingen en presentaties worden toegevoegd. Dit doen we in het huidige Mommerscomplex én in het naastgelegen Drögepand dat volop kansen en ruimte biedt om samen met partners door te ontwikkelen tot circulaire textielhub. Het TextielMuseum is zelf verantwoordelijk voor deze museale (her)inrichting en is reeds gestart met de uitvoering van specifieke onderdelen, met name in het Lab.

Publieksinformatie in het museum

Om onze vernieuwde verhaallijnen over maken, collectie, erfgoed en duurzaamheid tot een coherente, spannende en heldere museumbeleving voor de bezoeker te smeden wordt een masterplan voor de gehele museale vormgeving, informatievoorziening, signing en publieksrouting opgesteld. Deze verbindt alle museale onderdelen op een logische wijze met elkaar.

Nieuwe visuele identiteit voor het TextielMuseum

Het masterplan voor publieksinformatie in het museum heeft dezelfde basis als de communicatie buiten het museum: namelijk de nieuwe visuele identiteit. Op deze manier klopt de verwachting van het bezoek vooraf met het werkelijke bezoek en gaan we de identiteit van het museum sterk en eenduidig neerzetten. In 2019 is een nieuwe merkstrategie ontwikkeld. Deze merkstrategie is geworteld in de oorsprong van het instituut als textielfabriek en geeft richting aan de publiekservaring van het TextielMuseum als innovatief museum met een unieke textiele werkplaats als kloppend hart. De merkstrategie wordt vertaald in een aansprekende visuele identiteit die de basis vorm van de interne en externe communicatie naar ons publiek.

In het onderstaande wordt per scenario geschetst wat de stappen zijn in de museale (her)inrichting. Ook hier geldt weer dat scenario 1 de basis is van de volgende scenario's, die hierop voortbouwen. In de bijlage II. Plattegronden museale (her)inrichting staan de plattegronden van Mommerscomplex, Drögepand en de Damastwasserij, waarnaar de cijfers voor de museale onderdelen verwijzen.

5.4.1. Museale (her)inrichting TextielMuseum scenario 1

Begane grond Mommerscomplex scenario 1

1. Future Textile Installatie - nieuw

De entree is het visitekaartje van het TextielMuseum. De plek waar de museumbeleving start met de verwondering over de wereld van textiel. De inrichting laat dan ook zien wat textiel kan zijn: innovatief, vernieuwend en vol onverwachte toepassingen. Dit begint bij de toevoeging van een prikkelende multi-sensorische installatie in de glazen entreehal die vanaf de straat zichtbaar is. Het TextielMuseum verleent hiervoor een opdracht aan een toonaangevende makers of collectief zoals bijvoorbeeld Daan Roosegaarde of Iris van Herpen. Uiteraard wordt het werk vervaardigd in ons TextielLab. *(foto als referentiebeeld, Iris van Herpen Naturalis Biodiversity Center)*

2. Maken vroeger – heringericht

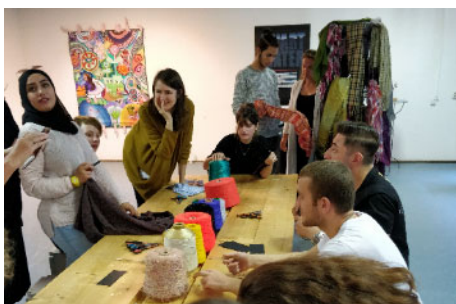
De vernieuwde erfgoedpresentatie Maken Vroeger neemt de bezoeker mee in het textiele erfgoed verhaal van Tilburg. De “Wollendekenfabriek” laat alle stappen in het maakproces van een wollen deken zien. Onmisbaar voor de beleving van vervlogen tijden is ook een bezoek aan de in bedrijf gestelde stoommachine in het hart van de Mommersfabriek. Het doorbreken van een deel van het plafond geeft de mogelijkheid een damastweefgetouw, één van onze topstukken, te plaatsen waar nu onvoldoende hoogte voor is. De bezoekers krijgen zo vanaf de 1e etage zicht op de bijzondere jacquardkop (het besturingssysteem) van het weefgetouw, een unieke en leerzame ervaring.

3. Tentoonstellingsruimte – uitgebreid

De huidige tentoonstellingsruimte op de begane grond wordt uitgebreid. De huidige educatiehal wordt toegevoegd aan de tentoonstellingsruimte en de bestaande entresol in deze hal wordt verwijderd. Op die manier kan optimaal gebruik worden gemaakt van de hoogte die deze ruimte biedt. Met de hoogte die deze ruimte heeft, kunnen hier grotere installaties/objecten geplaatst worden waarbij we kunnen focussen op onderdompeling en beleving.

4. Educatieve ruimte I: events en publieksprogrammering - ongewijzigd

In deze educatieve ruimte vinden events en publieksprogrammering plaats die de bezoeker een verdieping bieden op de tentoonstellingen, zoals workshops en masterclasses. De ruimte wordt ook ingezet voor de samenwerkingsprojecten die het TextielMuseum aangaat met partnerorganisaties zoals Bank15, ContourdeTwern of de Cultuurkantine waarbij museumdocenten, makers en deelnemers in co creatie samen textiel maken.

5. TextielLab Meet the Maker – nieuw

Voor het publiek is deze audiovisuele installatie de start in het TextielLab die de beleving van het Lab intensiveert, zodat als het publiek het maakproces op onderdelen en in zijn geheel beter begrijpt en gaat ervaren. Het laat zien welke kunstenaars en vakmensen uit het Lab op dat moment aan het werk zijn, welke textiele werken er nu in het Lab worden ontwikkeld en waar het werk vanuit het TextielLab naartoe is gegaan. Bij elke textieltechniek in het Lab wordt via een narrowcasting systeem verteld wie er op dat moment aan het werk is op de machine en waar de kunstenaars mee bezig zijn in het ontwerp- en maakproces.

6. TextielLab Machinepark Weven & Breien – heringericht

De bezoeker vervolgt zijn weg naar de 'shed' waar de imposante industriële computergestuurde brei- en weefmachines staan opgesteld. Voor een optimaal werkend TextielLab is een herinrichting van clusters breien- en weven noodzakelijk. Met de clustering van technieken wordt de logistiek, de akoestiek en algehele werkwijze in het Lab sterk verbeterd en creëren we de ideale leer- en werkplaats voor makers en het technische team. Door de heldere indeling wordt het Lab voor bezoekers beter te begrijpen en zijn de stappen in het maak- en ontwerpproces goed te volgen. Dit resulteert in een publieksvriendelijk Lab voor bezoekers.

7. TextielLab Project Space – nieuw

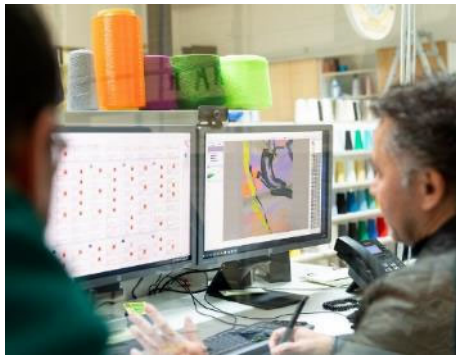
Grenzend aan het machinepark komt de Project Space. Dit is de presentatieruimte voor de makers en de bijzondere werken uit het Lab. De ene keer loopt de bezoeker het atelier in van een maker en ziet de meest recente proeven van een research & development opdracht. De andere keer tref je hier een groepspresentatie van verschillende makers of een project dat net van de machines is afgerold en hier getoond wordt. Als ontwikkelplek in de landelijke basisinfrastructuur bieden we zo een podium voor makers, wiens werk vaak over de hele wereld uitvliegt, maar voorheen niet zichtbaar was voor het Nederlandse publiek.

8. TextielLab Sample Studio – uitgebreid

De Sample Studio is een ruimte waar meer dan 200 stalen en projecten, die in het Lab zijn ontwikkeld, te zien zijn. De professionals gebruiken dit als inspiratie- en referentiemateriaal om tot nieuwe ontwerpen te komen. De bezoeker krijgt in de Studio de unieke kans om te grasduinen in de bijzondere projecten die de afgelopen 10 jaar zijn ontwikkeld. De huidige Sample Studio Weven wordt uitgebreid met brei-stalen van projecten uit het Lab. Ook samples van de technieken, borduren, laseren, passement, worden toegevoegd aan de stalencollectie en worden getoond naast de specifieke techniek.

9. TextielLab Research & Development Studio – uitgebreid

In de R&D Studio werken de productontwikkelaars weven en de garenspecialist samen met de makers de ontwerpen uit. In deze ruimte is ook plaats voor stagiaires en staat de demo weefmachine TC2 om weeftesten op te doen. De Studio wordt uitgebreid met werkplekken voor de breispecialisten, zodat research & development op één plek samenkomt. In de huidige situatie is de R&D Studio niet toegankelijk en nauwelijks zichtbaar voor het publiek. Dit onderdeel van het creatieve proces maken we transparanter en toegankelijker voor het publiek door glazen wanden te plaatsen en de informatie over dit onderdeel van het maakproces beter te presenteren

10. TextielLab Design Studio – verplaatst en aanpassen

In de Design Studio kunnen bezoekers, studenten MBO en leerlingen bovenbouw VO zelf aan de slag. Deze is al gerealiseerd maar wordt verplaatst van de shedhal naar een aangrenzende ruimte. In de sfeer van een professionele designstudio ontwerpt en bepaalt de bezoeker zijn eigen design, maakt keuzes uit de biologische garens en stuurt zijn of haar ontwerp door naar de computergestuurde breimachine in het lab. Binnen afzienbare tijd rolt het designproduct uit de machine en kan het mee naar huis genomen worden.

11. TextielLab 'Passement & Tuften' – ongewijzigd

Naast het computergestuurde proces van het weven en breien biedt het Lab ook de handmatige textieltechnieken passement en tuften ondergebracht. De sfeer is die van een ambachtslab. De handmatige technieken worden ingezet voor projecten en opdrachten van professionele makers en studenten. Hier ervaart de bezoeker dat ambacht en vakmanschap onmisbaar zijn voor de creatieve industrie. De technieken Passement en Tuften blijven in het vernieuwde Lab onveranderd. Samples van deze techniek zullen op deze plek te raadplegen zijn voor makers en bezoekers

Damastwasserij begane grond scenario 1

12. TextielLab Garenmagazijn – verplaatst en aangepast

Garens spelen een cruciale rol in het ontwerp- en maakproces. In het Lab is er een werkvoorraad aanwezig met basisgarens en experimentele materialen. We streven naar het gebruik van garens en productiemethoden die verantwoord en duurzaam zijn. Het garenmagazijn wordt geplaatst in de Damast wasserij en is toegankelijk voor makers. Voor het publiek wordt op deze plek uitgelegd wat de mogelijkheden zijn van het werken met duurzame garens in het Lab.

13. TextielLab Assemblage Atelier – verplaatst en aangepast

Aan de Damastwasserij wordt het Assemblage Atelier toegevoegd. Hier vindt de laatste fase van het maakproces plaats, dat zijn alle nabewerkingshandelingen van textiele werken uit het TextielLab zoals assembleren, controle, finishing, verpakken en verzenden. Deze afdeling vindt nu op een afgesloten afdeling plaats. Door dit in de nieuwe situatie in de Damastweverij te plaatsen, maken we deze belangrijke fase van textielproductie zichtbaar voor het publiek.

14. Damastwasserij – ongewijzigd

Dit is de plek waar zowel op authentieke, ambachtelijk wijze (historische) damasten en textiel gewassen en opgemaakt wordt, maar ook de plek waar nieuwe textielen gewassen en gestoomd worden die in het TextielLab zijn ontwikkeld. De sfeer is die van een moderne wasserij met authentieke onderdelen.

15. TextielShop – heringericht

De reis van het maakproces eindigt in de Textielshop, waar fraaie design- en textielproducten worden verkocht. Voor ons eigen label by TextielMuseum kiezen we voor een Shop in Shop opstelling, zodat publiek beter inzichtelijk krijgt welke producten in het Lab zijn gemaakt en schenken we meer aandacht aan het verhaal achter de producten en aan de makers die in het Lab hebben gewerkt en hun textiel en designproducten hier verkopen. Daarnaast komt er een prominente plek voor duurzame producten gemaakt van recyclede (Tilburgse) kleding.

Begane grond Drögepand scenario 1

In het onderstaande worden publiek educatieve inrichtingsonderdelen uitgelicht waarvoor het TextielMuseum verantwoordelijk is in het Drögepand. De nieuwe onderdelen voor het publiek zijn via de Entreehal van het museum te bezoeken. Voor een gedetailleerde uitwerking van de herbestemming van het Drögepand, met daarin het gehele aanbod voor de verschillende doelgroepen en de samenwerking met partners verwijzen wij naar de Businesscase Circulaire Textielhub in Dröge, dat is opgesteld door de consortiumpartners TextielMuseum, Wolkat en Midpoint.

16. Inspiratie ruimte – nieuw

De bezoeker wordt allereerst ondergedompeld in een bijzondere tactiele ruimte. Hier ontdekken bezoekers, zowel gezinnen, onderwijsgroepen als studenten, wat er nodig is om tot een circulaire textielketen te komen en wat je rol als consument én maker hierin kan zijn. Hier zijn ook bijzondere innovaties van makers op het gebied van circulair textiel te zien, die tonen hoe creativiteit en ontwerpkraft bij kan dragen aan dit maatschappelijke vraagstuk.

17. MeeMaakLab – nieuw

De bezoeker stapt vervolgens in het MeeMaakLab. Het MeeMaakLab biedt activiteiten voor families en onderwijs PO en VO, en is gericht op het experiment en zelf doen en maken. Het wordt de plek waar de jeugd aan de slag gaat in verschillende werkstations met o.a. het up- en recyclen van kleding, met toepassing van technieken als borduren en laseren en het verven met natuurlijke verfstoffen als alternatief voor de synthetische verfstoffen die de industrie vaak gebruikt en die extreem vervuילend zijn.

18. Tilburgs Textiel, werkstation MeeMaakLab in WolkatDemoLab – nieuw

Het DemoLab van Wolkat is toegankelijk voor publiek. Hier kan het publiek getuige zijn van het gehele circulaire textielproces van Wolkat. In dit DemoLab staat een werkstation gemaakt door het TextielMuseum, waarin de bezoeker zelf aan de slag gaat en in een film meegenomen wordt in de stappen van het Wolkat productieproces: van inname van het textiel uit Tilburg, naar het vervezelen en het spinnen van garen tot het weven van een doek dat weer gebruikt kan worden voor nieuwe toepassingen. Hier ervaart de bezoeker wat Tilburg Textiel is, van afval naar grondstof tot product.

19. Borduren en Laseren- verplaatst uit TextielLab en aanpassen

De technieken Borduren en Laseren zijn bewerkingstechnieken die op bestaande stoffen worden toegepast. Deze technieken lenen zich er uitermate goed voor om stoffen te upcyclen door ze te verfraaien en te decoreren. De technieken worden daarom vanuit het TextielLab naar het Drögepand verplaatst, zodat bezoekers van het MeeMaakLab onder begeleiding van onze vakmensen ook met deze technieken kunnen ‘tinkeren’. Uiteraard blijven borduren en laseren beschikbaar voor de professionele makers en studenten die hier veelvuldig gebruik van maken. Samples van deze technieken zijn op deze plek te raadplegen voor makers en bezoekers

20. VerfLab – heringericht en verplaatst uit TextielLab

Het VerfLab van het TextielLab wordt verplaatst naar het Dröge. Hier wordt op aanvraag voor makers geleverd, wat zorgt voor een zeer efficiënte en duurzame wijze van verven aangezien er geen sprake is van restpartijen. Ook voor het publiek is dit onderdeel van het maakproces toegankelijk en laten we zien hoe innovaties rondom pigmenten en verftechnieken moeten helpen om de textielindustrie écht te laten verduurzamen.

1e verdieping Mommerscomplex scenario 1

21. Kijkdepot – nieuw

In het nieuwe Kijkdepot kunnen we een aanzienlijk groter deel (mode, kunst, vormgeving en industrieel erfgoed) van onze collectie zichtbaar maken. Makers kunnen gebruik maken van deze zeer toegankelijke collectie en onderzoek verrichten ten behoeve van hun creatieve proces. De bezoeker krijgt hier een breed beeld van de gemeentelijke collectie en krijgt inzicht in alles wat erbij komt kijken om een collectie te beheren, behouden en te restaureren. Ze zien onze collectiebeheerder aan het werk en zijn getuige van een restauratie. Met een microscoop bekijken ze wat licht en vocht met textiel doet. Ook bieden we toegang tot de collectiedatabase waarin alle collectiestukken staan. Het museum profileert zich zo, nog meer dan eerst, als makersmuseum en kenniscentrum.

22. Schatkamer – nieuw

In de schatkamer tonen we wisselende selecties van topstukken uit onze collectie. Omdat we hier sneller en vaker kunnen wisselen, kunnen we optimaal inspringen op de actualiteit. Als er bijvoorbeeld in het TextielLab wordt gewerkt aan tafelgoed voor de Efteling, dan kunnen we in de Schatkamer het maakproces van dit tafelgoed presenteren met als historische context ontwerptekeningen uit onze collectie van Anton Pieck. Zo zijn er veel onderwerpen te bedenken die een breed publiek aanspreken en de collectie als startpunt nemen voor een actueel thema. In combinatie met het Kijkdepot wordt een groot deel van de collectie zichtbaar voor publiek.

2^e verdieping Mommerscomplex scenario 1

23. Bibliotheek – ongewijzigd

Midden in het TextielMuseum bevindt zich de grootste in textiel gespecialiseerde bibliotheek van Nederland. Een ruimte voor iedereen met een hart voor textiel, zowel professioneel als hobbymatig. Zowel over kunsthistorische onderwerpen als over de allernieuwste materialen en technieken is er informatie te vinden. Daarnaast is er documentatie en zijn er archieven van kunstenaars, vormgevers en diverse textielbedrijven. Via het collectie zoekstelsel kun je online zoeken in de bibliotheekcatalogus.

24. Materialen- en Textielwaren kasten – herinrichting en verplaatst

De materialen- en textielwarenkasten in de bibliotheek worden veel gebruikt voor onderwijsdoeleinden en bevatten een schat aan kennis over de verschillende textiele grondstoffen en toepassingen ervan. In de lades zitten grondstoffen, van katoen tot fleec. Halffabricaten en eindproducten zijn ook te zien en te voelen. De Textielwarenkasten worden heringericht en aangevuld met innovatieve en duurzame garens en hun toepassingsmogelijkheden. Ze staan naast de bibliotheek waar ook de nieuwe educatieve ruimte II wordt ingericht.

25. Educatieve ruimte II

Naast het aanbod van het MeeMaakLab in Dröge voor PO en VO is er behoefte aan een educatieve ruimte voor het hogere onderwijs (MBO, HBO). Deze ruimte komt naast de bibliotheek. De focus ligt op materialen: natuurlijke materialen als wol en katoen maar ook innovatieve en technische garens. In combinatie met het naastliggende kenniscentrum (bibliotheek) kunnen we onze programma's nog meer verdieping kunnen geven. Deze ruimte blijft toegankelijk voor bezoekers die zich willen verdiepen in de veelzijdigheid van textiel.

26. Auditorium en foyer – ongewijzigd

Het auditorium met aangrenzend een zelfstandig werkende foyer biedt ruimte aan circa 100 mensen. Hier worden door het TextielMuseum en door partners plenaire bijeenkomsten georganiseerd. Dat kunnen openingen, symposia en congressen zijn voor relaties, makers, bedrijven, erfgoed professionals of een kick-off met studenten die in het Lab gaan werken. De aangrenzende foyer biedt plek om de catering van deze bijeenkomsten te verzorgen.

3^e verdieping Mommerscomplex scenario 1

27. Panorama Deck - gewijzigd

Recht boven het auditorium in het Entreegebouw bevindt zich het panorama deck. Het platform blijft de ruimte voor kleine actuele presentaties als kunstkameraden en de presentatie van de minor Design Academy Eindhoven. Naast de wisselpresentaties komt er een permanente opstelling over de stad Tilburg en de textielgeschiedenis. Vanaf het Platform heb je prachtig uitzicht over de omgeving, de Goirkestraat waar eens de textielindustrie bloeide. Op het Platform wordt deze geschiedenis geduid en krijgt de bezoeker informatie over belangrijke textielfabrieken en bedrijven in de stad.

Herinrichting en verbetering bedrijfsfuncties in scenario 1

Naast de museale (her)inrichting worden ook een aantal bedrijfsfuncties herschikt of heringericht die een efficiënte bedrijfsvoering mogelijk maken.

- Entree: De publieksfaciliteiten - horeca, toiletten en garderobe - worden uitgebreid om de bezoekersgroei te faciliteren. De huidige inrichting blijft gehandhaafd en wordt in vergelijkbare stijl, sfeer en materialen uitgebreid. Daarnaast komt er doorbraak tussen Mommers en Dröge om deze locaties met elkaar te verbinden.
- Personeelskantine: De personeelskantine bevindt zich momenteel op de begane grond direct naast het TextielLab. Een onlogische plek die beschikbaar moet zijn TextielLab functies. Daarom verhuist de kantine naar de 1^e verdieping.
- Het werkdepot: Dit een geklimatiseerde ruimte voor de opslag van de bruiklenen die van andere musea komen voordat ze naar de tentoonstellingszaal verhuizen. Om ruimte vrij te maken voor nieuwe

activiteiten in het Drögepand wordt de fotostudio daaruit weggehaald en in het werkdepot ondergebracht.

- Kantoren: Een aantal kantoorruimtes in Mommers en Dröge, waar andere functies zijn voorzien, worden verplaatst in Mommers zelf of naar Villa 90.
- Expeditie leverancierssluis. Deze wordt gebruikt voor transport van de collectie en opslag van gereedschap voor machine onderhoud. Deze ruimte wordt efficiënter ingericht.
- Werkplaats Technische Dienst. Deze ruimte wordt ingezet voor onderhoudswerkzaamheden en het vervaardigen van de tentoonstellingen. Als gevolg van de herbestemming van het Drögepand zal de werkplaats van het museum in het Drögepand moeten worden verplaatst en heringericht.
- Foyer auditorium: De barfunctie in de foyer functioneert niet optimaal en wordt aangepast om ook grote groepen te kunnen bedienen.
- Interne opslag: 3^e verdieping in Mommers blijft beschikbaar voor opslag van garens, winkelveorraad, tentoonstellingsmateriaal en drukwerk. Om deze efficiënter in te kunnen richten zal de vloerbelasting verhoogd moeten worden. Daarnaast blijft er ook ruimte in het Drögepand nodig en zal er nog extra opslag extern gehuurd gaan worden.

5.4.2. Museale (her)inrichting TextielMuseum scenario 2

Dit scenario borduurt voort op het eerste scenario. Dit betekent dat alle bovengenoemde museale (her) inrichtingsonderdelen ook gerealiseerd zijn in dit tweede scenario. Dit geldt tevens voor de verplaatsingen en herinrichting van bedrijfsfuncties zoals hierboven beschreven.

5.4.3. Museale (her)inrichting TextielMuseum scenario 3

Dit scenario borduurt voort op scenario 1 en 2. Dat betekent dat in scenario 3 de reeds geschetste onderdelen uit het eerste scenario gerealiseerd zijn. Dit scenario voegt daar de dringend gewenste tentoonstellingsruimte aan toe, die een internationale programmering mogelijk maakt. Ook kan de vaste publiekspresentatie Wondere Wereld van Textiel worden gerealiseerd, die de bezoeker meeneemt in de textiele innovaties van de toekomst en de onverwachte toepassingen van textiel in tal van sectoren.

Hierbij moet worden opgemerkt dat indien er wordt gekozen voor een gefaseerde herinrichting (eerst scenario 1 en successievelijk de realisatie van scenario 2 en vervolgens scenario 3) dan vindt er in scenario 3 een verhuizing plaats van het Kijkdepot en de Schatkamer. Deze twee onderdelen zijn immers reeds in scenario 1 gerealiseerd op de eerste verdieping van het Mommerscomplex en verhuizen dan in scenario 3 naar de begane grond van het Mommerscomplex. Hiermee wordt de uitbreiding van Maken Vroeger op de 1^e verdieping mogelijk gemaakt. Indien er direct voor scenario 3 wordt gekozen, dan worden deze twee museale onderdelen uiteraard meteen op de gewenste locatie ingericht en is er geen sprake van verplaatsing of uitbreiding.

Begane grond Mommerscomplex scenario 3

28. Nieuwe tentoonstellingsruimte – nieuwbouw 500 m2 ondergronds

In deze ondergrondse tentoonstellingsruimte worden spraakmakende, grote installaties en kunstwerken, design en mode met internationale allure getoond. De flexibel te gebruiken zaal biedt een de noodzakelijke ruimte om objecten die echt hoogte en ruimte nodig hebben te plaatsen. Ook kan de ruimte modulair ingericht worden voor meerdere kleinere en intiemere presentaties met eigen verhalen en sferen. Met de realisatie van deze ruimte wordt het tentoonstellingsaanbod naar een internationaal niveau getild.

29. Wondere Wereld Textiel – nieuw

In deze vaste opstelling wordt de bezoeker ondergedompeld in een audiovisuele en multimediale ruimte die verwondering en nieuwsgierigheid opwekt naar de veelzijdigheid en bijzondere toepassingen van textiel. Textiel is bij uitstek een medium dat kunstdisciplines als vormgeving, beeldende kunst, architectuur en mode verbindt. Het leent zich voor onverwachte toepassingen in sectoren als de automotive branche, het biomedische sector en bouwkundige toepassingen. Centraal in de ruimte komt een installatie van Studio Drift, het vormgevers duo dat bekend staat om hun interactieve en verrassende installaties. Uiteraard wordt het werk vervaardigd in het TextielLab. (*fotoreferentie, bestaand werk*)

1^e verdieping Mommerscomplex scenario 3

30. Maken vroeger – uitbreiding

Maken Vroeger op de begane grond van het Mommerscomplex wordt uitgebreid naar de 1e verdieping. Hier staat onze collectie industrieel erfgoed en textielvormgeving centraal. We vertellen over de productie van wollen en linnen stoffen in Tilburg en Brabant, de arbeidsomstandigheden van textielarbeiders, de teloorgang van de textielindustrie en wat dit voor gevolgen heeft gehad voor de stad Tilburg. Collectiestukken en historische filmbeelden nemen de bezoeker mee in de historie van Tilburg Textielstad.

5.4.4. Museale (her)inrichting TextielMuseum scenario 4

Dit scenario borduurt voort op scenario 1, 2 en 3. Wat uiteraard betekent, dat alle reeds hierboven geschetste onderdelen gerealiseerd zijn. Het belangrijkste verschil tussen scenario 3 en 4 is de uitbreiding van de ondergrondse ruimte tot 1000 m² die een state of the art Schatkamer en Kijkdepot mogelijk maakt.

Ook hier geldt, dat indien gekozen wordt voor een gefaseerde uitrol van de scenario's in tijd, dat de Schatkamer en Kijkdepot reeds scenario 1 is gerealiseerd zijn op de 1^e verdieping van het Mommerscomplex. In scenario 4 betreft dit echter niet alleen een verhuizing van locatie, maar vooral een forse upgrade van de inrichting van deze twee onderdelen. Uiteraard geldt hier ook: wordt er direct gekozen voor scenario 4, dan wordt de Schatkamer en het Kijkdepot direct gerealiseerd in de ondergrondse ruimte.

Ondergronds Mommerscomplex scenario 4

31. Kijkdepot &Schatkamer (nieuw)

Het Kijkdepot en Schatkamer in scenario 4 verschilt in uitstraling, oppervlakte en toegankelijkheid voor de makers en publiek fors van de eerder geschetste versie in scenario 1,2 en 3. Waar we in eerdere scenario's keuzes moeten maken in de verhaallijnen die we willen vertellen vanuit de collectie, biedt de nieuw ondergrondse ruimte een geweldige plek om de gemeentelijke collectie in zijn volle breedte op een esthetisch aantrekkelijke wijze te presenteren. Hier komt de top van de eigen collectie van de gemeente Tilburg volledig tot zijn recht.

Gerealiseerde (her)inrichting museum	scenario 1	scenario 2	scenario 3	scenario 4
1. Future Textile Installatie	✓	✓	✓	✓
2. Maken vroeger	✓	✓	✓	✓
3. Tentoonstellingsruimte	✓	✓	✓	✓
4. Educatieruimte I	✓	✓	✓	✓
5. TextielLab Meet the Maker	✓	✓	✓	✓
6. TextielLab Machinepark Weven & Breien	✓	✓	✓	✓
7. TextielLab Project Space	✓	✓	✓	✓
8. TextielLab Sample Studio	✓	✓	✓	✓
9. TextielLab Research & Development Studio	✓	✓	✓	✓
10. TextielLab Design Studio	✓	✓	✓	✓
11. TextielLab 'Passement & Tuften'	✓	✓	✓	✓
12. TextielLab Garenmagazijn	✓	✓	✓	✓
13. TextielLab Assemblage Atelier	✓	✓	✓	✓
14. Damastwasserij	✓	✓	✓	✓
15. TextielShop	✓	✓	✓	✓
16. Inspiratie ruimte	✓	✓	✓	✓
17. MeeMaakLab	✓	✓	✓	✓
18. Werkstation Tilburgs Textiel	✓	✓	✓	✓
19. Borduren en Laseren	✓	✓	✓	✓
20. VerfLab	✓	✓	✓	✓
21. Kijkdepot	✓	✓	✓	✓
22. Schatkamer	✓	✓	✓	✓
23. Bibliotheek	✓	✓	✓	✓
24. Materialen- en Textielwaren kasten	✓	✓	✓	✓
25. Educatieve ruimte II	✓	✓	✓	✓
26. Auditorium en foyer	✓	✓	✓	✓
27. Panorama Deck: Tilburgs Historie	✓	✓	✓	✓
28. Nieuwe tentoonstellingsruimte			✓	✓
29. Wondere Wereld Textiel			✓	✓
30. Maken Vroeger Uitgebreid			✓	✓
31. Kijkdepot en Schatkamer State of the Art				✓

5.5. Vernieuwde programmering TextielMuseum

Een vernieuwd museum stopt niet bij een heringericht museum. Het is de programmering, het tentoonstellingsbeleid en de educatieve activiteiten die een museum laten ademen en leven. Hier ervaart onze bezoeker, van leerling tot maker en van particuliere bezoeker tot partner uit het bedrijfsleven, waar wij voor staan en wat textiel met je kan doen. De vernieuwde programmering van het TextielMuseum is ook geen toekomstmuziek. We zijn reeds gestart met try outs om op nieuwe wijze tentoonstellingen te programmeren, we starten dit jaar met langlopende R&D-onderzoek in het Lab met makers en bedrijven en natuurlijk kunnen wij door de opname van het TextielLab als ontwikkelinstelling in de BIS enorme stappen voorwaarts maken in het creëren van de ideale onderzoek- leer en werkplek voor makers en studenten, waarbij we meer dan ooit het publiek mee gaan nemen in werk dat de makers hier realiseren.

5.5.1. Vernieuwde programmering in alle scenario's

Voor alle scenario's geldt dat we onderstaande programmering gaan versterken of uitbreiden:

Actuele en dynamische tentoonstellingsprogrammering: Op dit moment werken we al aan een vernieuwde programmering waar duurzaamheid, innovatie, beleving en zelf maken centraal staan. Zo tonen we in de najaarstentoonstelling van 2020 Gedachtespinsels | Dutch Design door Kiki van Eijck, het sprookjesachtige werk van de Eindhovense ontwerper Kiki van Eijck. De tentoonstelling is gemaakt in samenwerking met een scenograaf, die de een traditionele tentoonstelling om heeft gevormd tot een theatervoorstelling, waarin alle zintuigen worden aangesproken. Ook het zelf maken is een belangrijk onderdeel van de vernieuwde programmering. Bezoekers gaan bijvoorbeeld in de tentoonstelling 'Long Live Fashion', die we in het najaar 2021 presenteren, in een microfashion factory onder begeleiding van ROC studenten zelf creaties maken met afgedankte kleding. Deze wijze van programmeren gaan we in de toekomst voortzetten en verder verfijnen. De komende jaren gaan we ook dynamischer programmeren. We letten hierbij op actuele ontwikkelingen op het gebied van textielinnovatie en duurzaamheid, waaronder de R&D-projecten die in het TextielLab plaatsvinden. In onze nieuwe ProjectSpace tonen we werk van de makers in het Lab en laten de laatste ontwikkelingen in de textieldiscipline zien. Hiermee bieden we zowel een ontwikkelplek als een podium voor de makers in ons TextielLab.

Publieksactiviteiten: De publieksprogrammering van het TextielMuseum blijven erop gericht om zoveel mogelijk mensen de rijkdom, zeggingskracht en de bijzondere toepassingsmogelijkheden van textiel te laten ervaren. We bieden een gevarieerd activiteitenaanbod vaak passend bij ons tentoonstellingsprogramma. We focussen daarbij op innovatie, duurzaamheid, beleving en zelf maken en leggen de verbinding tussen het Lab en het museum. De educatieve programma's voor recreatieve bezoekers worden in verschillende vormen aangeboden: workshops op zondag voor recreatieve bezoekers (jongeren en volwassenen), inloopworkshops voor de spontane bezoeker en masterclasses voor (semi)professionals onder leiding van experts en ontwerpers uit het werkveld.

Talentontwikkeling: Het TextielLab is en blijft een belangrijke schakel in het creatieve werkveld in de regio. We bieden een informele leer- en werkplek voor vakopleidingen, die zelf niet de middelen hebben om deze faciliteiten te bieden. Met de Design Academy Eindhoven, het ROC Tilburg en de opleiding Creatief Vakman in Boxtel hebben we een structurele samenwerking waarbij studenten in groepsverband meerdaags komen werken in het TextielLab en gebruik maken van alle technieken, materialen en de kennis van de aanwezige specialisten. We bieden kort- en langlopende stageplekken in het TextielLab. Daarnaast is er ruimte voor minimaal 6 studenten om hun afstudeerwerk te realiseren in het TextielLab. We gaan vanaf 2021 onze rol als kweekvijver en

springplank voor jong talent verder versterken met een Master-Talent excellentieprogramma, waar jaarlijks 6 tot 10 (inter)nationale toptalenten zich voor kunnen inschrijven.

Research & Development in het Lab: Vanaf 2021 realiseren we een eigen R&D-agenda. In samenwerking met kunstenaars en designers initiëren we in het TextielLab onderzoekstrajecten rondom nieuwe materialen en technieken en innovatieve toepassingen daarvan. Maatschappelijke vraagstukken op terreinen als duurzaamheid, circulariteit, zorg en leefomgeving zijn het uitgangspunt voor deze onderzoek agenda. We werken intensief samen met het bedrijfsleven, educatieve partners en andere kennisinstituten en delen de opgedane materiaal- en techniekkennis 'open source' met andere makers en industrieën. Regelmatig zijn onderwerpen van de R&D-agenda gekoppeld aan tentoonstellingen in het museum, zoals het onderzoek naar smart textiles of gerecyclede garens. Hierdoor krijgt de bezoeker inzicht in belangrijke ontwikkelingen op het gebied van textiel, hoe een R&D-proces verloopt en wat het zou kunnen opleveren om de wereld beter of schoner te maken.

Publiek educatief aanbod circulair textielhub: Met de realisatie van de circulaire textiel hub in Dröge voegen we een concreet aanbod toe aan ons programma, dat gericht is op circulariteit, recycling en bewustwording in deze maatschappij van overconsumptie en fast fashion. In het MeeMaakLab in Dröge creëren we een maakomgeving met aansprekende activiteiten voor families en onderwijs (PO en VO) gericht op leren door te doen en 21st century skills waarbij samenwerken, creatief denken en onderzoekend leren centraal staan. Het Wolkat DemoLab wordt een vast onderdeel aan een bezoek van het TextielMuseum. Hier ervaren de bezoekers het proces van textielrecycling van het inleveren van je oude kleding tot het weven een stof gemaakt van die oude kleding. Bezoekers kunnen hier ook actief aan bijdragen. Ze kunnen hun eigen kleding scannen en alvast voorsorteren. Waar we ons nu richten op de productie van textiel vanaf het moment dat de garens op onze weefgetouwen zitten, kunnen we in de circulaire hub al starten met de grondstoffen, de basis van die garens en daarmee van textiel, waarmee we de textielketen (bij voorkeur circulair dus) in zijn geheel kunnen laten zien en beleefbaar kunnen maken. Hiermee kunnen we echt het verschil kunnen maken voor een nieuwe generatie ontwerpers en consumenten.

Diversiteit en inclusie programmalijnen: Vanaf 2021 wil het TextielMuseum starten met een nieuwe inclusie- en diversiteitsprogrammalijn BINDWEEFSEL¹. 'Bindweefsel' zal vooral gericht zijn op het betrekken en leren kennen van specifieke doelgroepen, die nu nog moeizaam hun weg vinden richting het museum. Welke verhalen vertellen we nog niet? Het uitgangspunt is niet alleen het enthousiast maken van nieuwe groepen, maar juist ook het leren van en kennis uitwisselen met deze gemeenschappen. Om te zorgen dat onbekende verhalen op een creatieve en inspirerende manier ontsloten worden naar de rest van het publiek, werken we steeds in de co-creatie driehoek. Die bestaat altijd uit de doelgroep of community, het museum en een creatieve maker. Die maker helpt bij de verbeelding en overdracht van de verhalen van de doelgroep. Het eindproduct wordt vervaardigd in ons eigen TextielLab en opgenomen in onze collectie. Bijkomend voordeel is dat we nieuwe makers introduceren in de wereld van het TextielLab, waardoor ook het TextielLab een breder portfolio aan makers krijgt. De resultaten van elk Bindweefselproject worden gekoppeld aan een tentoonstelling en/of vormen de basis voor randprogrammering, de link met ons TextielLab wordt gelegd en het eindresultaat wordt opgenomen in de museumcollectie.

Daarnaast zijn we al gestart met het vergroten van de diversiteit aan makers, en dus ook de diversiteit van de collectie, door kunstenaars uit te nodigen die bijvoorbeeld een actuele kijk op gender en seksualiteit hebben en

¹ Het TextielMuseum heeft op verzoek van de gemeente Tilburg, in het kader van de cultuurplanperiode 2021 – 2024 het project Bindweefsel als aanvullende ambities beschreven in de ingediende subsidieaanvraag. Om deze aanpak te kunnen inbedden in onze organisatie en met partners constructief uit te bouwen is een structureel budget van € 50.000 euro noodzakelijk en aangevraagd binnen het cultuurplan 2021-2024 als extra ambitie.

die vanuit hun culturele en etnische achtergrond een ander perspectief bieden. We breiden onze kennis uit ten aanzien van niet-westerse landen als het gaat over tentoonstellingsprogrammering en het selectiebeleid om in het TextielLab te kunnen werken.

Educatief aanbod PO/VO/MBO/HBO/WO: Educatie behoort tot de kern van onze instelling. In de educatieprogramma's van het TextielMuseum staat het gehele maakproces centraal, waarbij textiel vakmanschap in de ruime zin uitgangspunt is. Het maakproces geeft veel ruimte voor persoonlijke beleving, eigen methodes en leerdoelen omdat er geen vastgestelde uitkomst is. Alle programma's worden zo uitgewerkt dat bezoekers en leerlingen alle leerfasen doorlopen: kennis vergaren, onderzoeken, experimenteren, reflecteren en begrijpen. Met deze basisprincipes in gedachten ontwikkelen wij in samenspraak met het onderwijs een educatief aanbod, om nog meer leerlingen een bijzondere en leerzame ervaring te bieden. Wij bieden diverse programma's aan voor alle onderwijsniveaus: PO, VO, MBO, HBO en WO. Ook zijn er diverse talentprogramma's, een minor en meerdaagse programma's voor vakopleidingen en gespecialiseerde opleidingen van het MBO en HBO. De belangrijkste speerpunten voor het TextielMuseum zijn het onderzoekend leren en het uitwisselen en overdragen van kennis en expertise rondom textiel.

5.5.2. Vernieuwde programmering extra vanaf scenario 2

Vanaf scenario 2 wordt het met de realisatie van de overdekte passage mogelijk om stad- en wijkprogrammering in deze publieke ruimte toe te voegen aan het aanbod.

Stadsprogrammering: De passage wordt een stadspodium. Hier programmeren we zelf, maar geven we ook de ruimte aan initiatieven uit de stad of samenwerkingen met andere culturele instellingen of instellingen in het sociale domein, zoals theaters Tilburg, Factorium, het ROC of Contour de Twern. In deze passage worden modeshows van onderwijsinstellingen of lokale modeontwerpers georganiseerd, theatervoorstellingen, biologische boerenmarkten of tweedehands kledingmarkten. Denk ook aan inburgeringsbijeenkomsten voor nieuwkomers die de geschiedenis van Tilburg komen ontdekken. Wij zijn tevens in gesprek met de firma Boerschappen, die versboxen verkoopt met producten van lokale boeren. Een maandelijkse lokale versmarkt zou zeker passen bij de duurzame doelstellingen van het TextielMuseum en maakt de plek onderdeel van de stad. Ook de omwonenden zijn welkom om hier hun wijkfeesten te organiseren of te komen jeu de boulen. Het kan ook een plek zijn voor activiteiten tijdens de introductieweek van HBO en WO studenten. In 2019 organiseerden wij al een speciale avond in het museum voor de aankomende studenten (en de museumbezoeker van de toekomst) om ze kennis te laten maken met ons aanbod. Ook de partners van het complex kunnen hier hun openingen en relatie-events met beurspresentaties organiseren.

Het museum wil, naast de programmering met partners, minimaal 4 events per jaar zelf organiseren in de passage: speciale activiteiten tijdens de Nationale Museumweek, Open Monumentendag en een feestelijk openingsweekend met diverse activiteiten rondom een nieuwe tentoonstelling of symposia in het thema van een tentoonstelling voor professionals en geïnteresseerden. We focussen ons op een eventbased aanbod, wat over het algemeen een jongere doelgroep aantrekt. Zo bieden we in ons TextielCafé ruimte aan startende horecaondernemers met het TextielCafé takeover. Lokaal jong horecatalent krijgt de mogelijkheid om het café 2 avonden te runnen met hun eigen menu. Hierdoor kunnen we nieuwe groepen (de achterban van het horecatalent) aan ons museum binden. De passage zal dan ook gaan bijdragen aan de verlevendiging, met verbreding en verjonging als resultaat. Het museum wordt een laagdrempelige plek, waar van alles te beleven valt met de passage als cultureel en sociaal podium van de stad.

5.5.3. Vernieuwde programmering extra vanaf scenario 3 en 4

In scenario 3 en 4 kunnen we met de realisatie van een tentoonstellingsruimte van 500 m² voor het eerst tentoonstellingen van internationale allure programmeren.

Internationale tentoonstellingsprogramma: Een nieuwe tentoonstellingsruimte maakt het programmeren van spraakmakende mode, design en grote installaties van bekende kunstenaars met internationale allure mogelijk. We zetten in op het aantrekken van een breed publiek, zowel de kunst/cultuurliefhebber als de belevingszoeker kunnen hier hun hart ophalen. De programmering is actueel, inhoudelijk en visueel tegelijk. Ook biedt dit eindelijk ruimte aan de gerenommeerde kunstenaars die al in ons Lab werken. Deze kunstenaars en ontwerpers kiezen er vaak voor om uit te wijken naar musea die hen de ruimte kunnen bieden voor een spectaculaire overzichtstentoonstelling, zoals het Stedelijk Museum Amsterdam (Carlos Amorales) of het Centraal Museum (Jan Taminiau). Door dit zelf te kunnen gaan programmeren, creëren we een tentoonstellingsaanbod dat naadloos aan op het internationale speelveld waarop het TextielLab reeds opereert. Hiermee werken we aan een topprofiel van het TextielMuseum en het TextielLab als unieke plek voor ontwikkeling én presentatie.

5.6 Ruimtelijke uitwerkingen door UN Studio

Om een integraal beeld te schetsen noemen we in het onderstaande kort de meest wezenlijke ingrepen in het gebouw en de buitenruimte per scenario. Voor de uitgewerkte schetsen en financiële doorrekeningen verwijzen we naar de Ruimtelijke uitwerking door UN Studio.

5.6.1 Ruimtelijke uitwerking UN Studio scenario 1

De bouwkundige aanpassingen betreffen deels noodzakelijk onderhoud en herstel van de gebouwen; deels is het de verwezenlijking van een omgeving die de inhoudelijke ambities gaat ondersteunen.

Ruimtelijke uitwerking door UN Studio scenario 1

In het Mommerscomplex betekent dit, naast het oplossen van bouwtechnische knelpunten als vloerbelasting, klimaatinstallaties, uitbreiden van publieksfaciliteiten en de ontsluiting van de verschillende verdiepingen met een nieuwe grotere publiekslift en nieuw trappenhuis, dat een nieuwe doorgang tussen het Mommers pand en de huidige Damastweverij gecreëerd wordt in de vorm van glazen doorgangen. Hiermee krijgt het publiek een logische routing door het museum en wordt een rondgang langs alle stappen in het maakproces gemaakt. De huidige glazen doorgang (westzijde) tussen het Entreegebouw en Mommerspand, die nu het textielstraatje afsluit, wordt voorzien van openslaande deuren. Ook de nieuwe glazen doorgang (oostzijde) die Mommers en Damastweverij met elkaar verbindt krijgt deze openslaande deuren. Het is een minimale basale oplossing om het complex van oost naar west weer doorwaadbaar te maken. Dit geldt in dit scenario echter alleen tijdens de openingstijden van het museum en is dus beperkt toegankelijk voor de wijk.

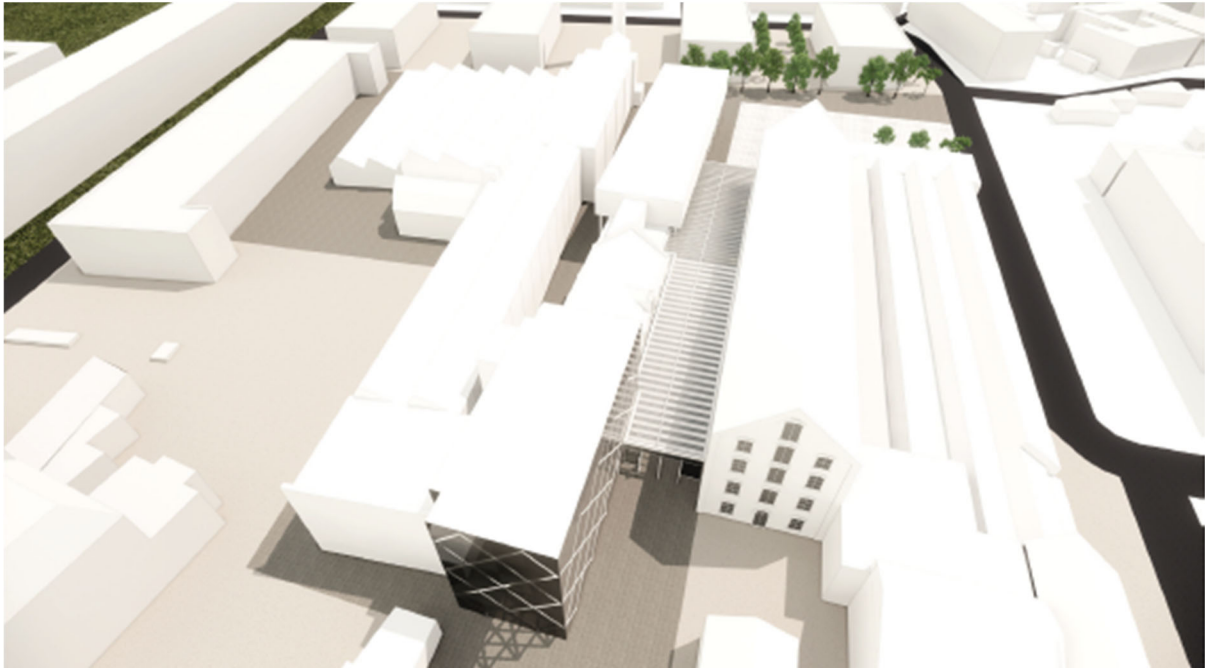
Ruimtelijke uitwerking door UN Studio

Ook het Drögepand is in dit scenario volledig gerenoveerd en verduurzaamd. De begane grond is op basis van het programma van eisen van de consortium partners ingericht om dienst te kunnen doen als circulaire textielhub. De 1^e en 2^e verdieping worden casco opgeleverd, zodat makers en start-ups zich op basis van de eigen ruimte wensen kunnen vestigen.

De buitenruimte rondom het complex wordt in dit scenario toegankelijk en groener. Zo ontstaan er drie pleinen voor ontmoeting met nieuwe in- en uitgangen naar de gebouwen, Om het complex aan alle kanten te openen en te ontsluiten worden drie ontmoetingspleinen gecreëerd met ieder een eigen sfeer. Deze sferen zijn: storytelling & verwondering/ spelen & beleven/ experimenteren & business. De pleinen worden ingericht in samenspraak met de gebruikers, respectievelijk: museumbezoekers & makers, leerlingen, families & wijkbewoners, partners & makers.

5.6.2 Ruimtelijke uitwerking UN Studio scenario 2

Aanvullend op bouwkundige aanpassingen in scenario 1 wordt in scenario 2 een overkapte corridor tussen de hoogbouw en het huidige Entreegebouw en damastweverij gerealiseerd.

Ruimtelijke uitwerking overkapping passage door UN Studio scenario 2

Referentie beelden Hallen Amsterdam en The Mills Hong Kong

De oorspronkelijk fabrieksstraat is voor buurtbewoners en publiek weer als doorgang te gebruiken en verbindt de twee wijken met elkaar. Iedereen kan zich in alle weersomstandigheden vrij door het gehele museumcomplex bewegen. Er ontstaat een fraaie overdekte buiten-binnenruimte van ca. 500 m² die door alle gebruikers geprogrammeerd en ingezet kan worden voor events. Deze ruimte is ook na sluitingstijd van het museum open, wat de levendigheid in het gebied ten goede komt.

Deze overkapping herstelt feitelijk een historische situatie door één van de oorspronkelijke fabrieksstraatjes weer te openen en het gebied weer 'doorwaadbaar' te maken voor de wijkbewoners. Met de overkapping worden tevens kruislings verbindingen mogelijk tussen de verschillende gebouwen en de pleinen rondom het Mommers-Drögecomplex. Zo kunnen de partners op het terrein elkaar vinden, ontstaat er synergie en maken wijkbewoners deel uit van deze nieuwe levendige omgeving door de toevoeging van het museumcomplex aan hún leefomgeving.

5.6.3 Ruimtelijke uitwerking UN Studio scenario 3

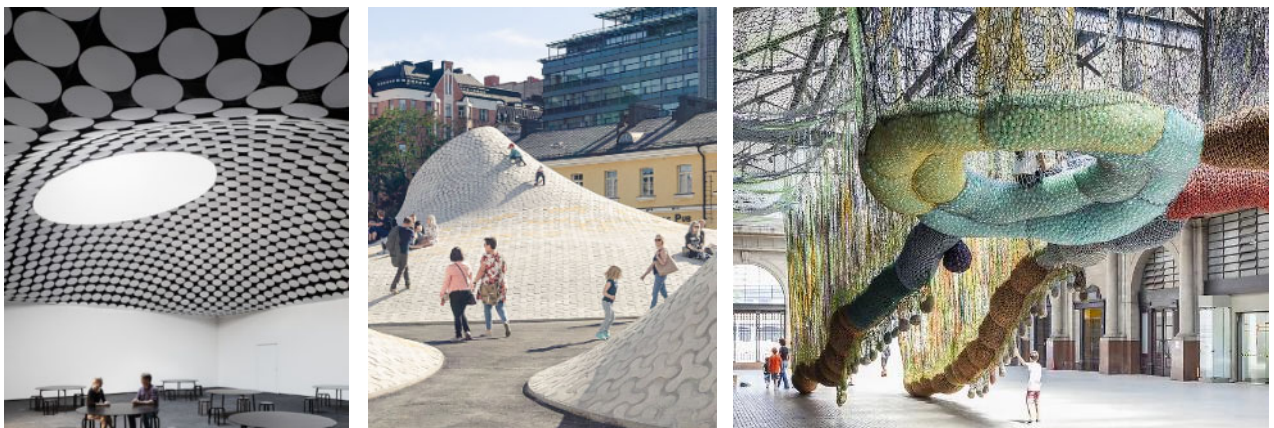
Aanvullend op scenario 1 en 2 wordt in dit scenario een ruime ondergrondse tentoonstellingsruimte toegevoegd aan het museum. Deze tentoonstellingsruimte is tussen de Damastweverij en het Mommerspand gelegen. De architectonische impact is ook bovengronds te ervaren. Daglichtvensters en kijkgaten verbinden de ondergrondse nieuwbouw met het aangrenzende openbare plein buiten.

Ruimtelijke uitwerking ondergrondse nieuwbouw door UN Studio scenario 3

De ondergrondse tentoonstellingsruimte is bereikbaar via de nieuwe inpandige lift en trappenhuis aan de oostzijde van het Mommerspand. De tentoonstellingsruimte beslaat een oppervlakte van 500 m² en is flexibel en modulair in te delen. Deze nieuwe tentoonstellingsruimte is noodzakelijk om op internationaal niveau tentoonstellingen te programmeren en als presentatie instelling te groeien naar 100.000 bezoekers. De aangepaste tentoonstellingsruimte in scenario 1 en 2 zal zeker een verbetering zijn, maar de ruimte blijft opgedeeld in kleine sub-ruimtes, onderbroken met pilaren, met op veel plekken te weinig hoogte om een groot gebaar te kunnen maken en de tentoonstellingen te kunnen programmeren die het museum naar een 'next level' brengen.

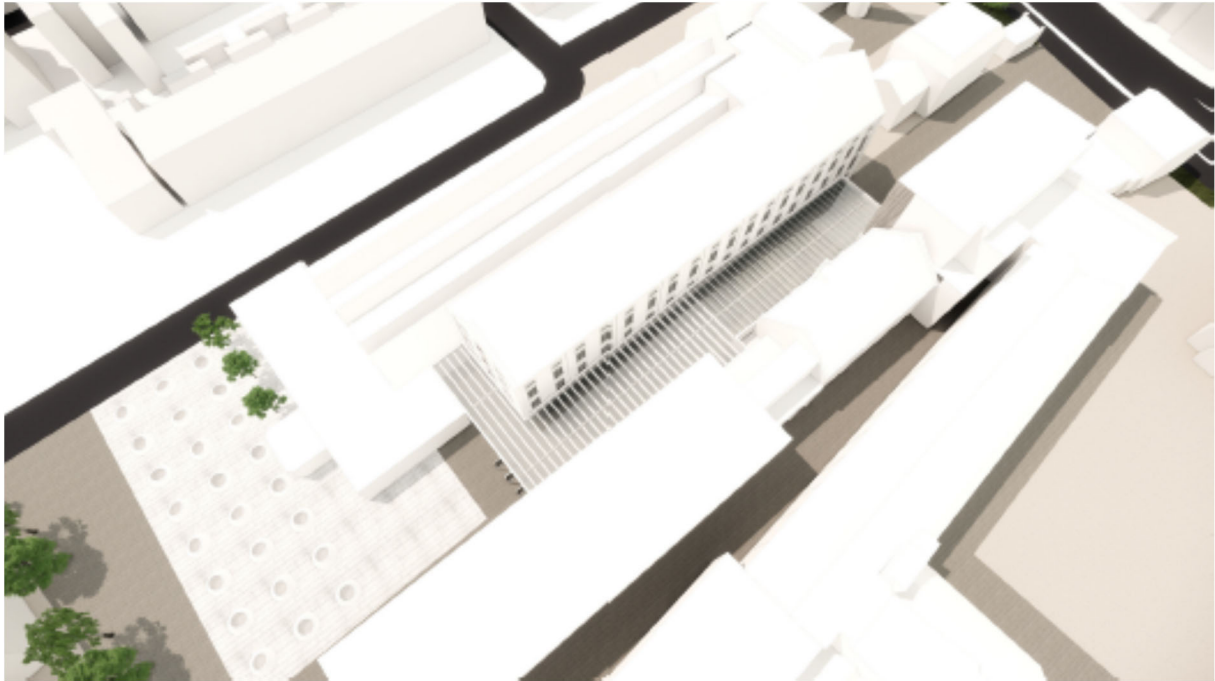
Een ondergrondse ruimte toevoegen heeft de sterke voorkeur gezien het monumentale karakter van het Mommerscomplex. De toevoeging aan de achterzijde van een bouwlaag zou inbreuk doen op de historische monumentale waarde van het complex.

Referentiebeelden Amos Rex museum in Helsinki en installatiekunst van Ernesto Neto

5.6.4 Ruimtelijke uitwerking UN Studio scenario 4

Aanvullend op bouwkundige aanpassingen in scenario 1, 2 en 3 wordt in scenario 4 een ondergrondse ruimte van 1000 m² toegevoegd tussen de Damastwasserij en het Mommerspand. Dit biedt ruimte om een state of the art Kijkdepot op het terrein ondergronds te plaatsen.

Ruimtelijke uitwerking ondergrondse nieuwbouw door UN Studio scenario 4

5.7. Groei bezoekers

Met een vernieuwde inrichting en een aansprekende programmering blijft het museum en het lab aantrekkelijk voor de bestaande bezoeker en zijn we daarnaast in staat om nieuwe bezoekersgroepen te verleiden tot een bezoek aan het TextielMuseum. Voor scenario 1 zien we een groei van 65.000 naar ruim 85.000 museumbezoekers, in scenario 2 ontvangen we daarbij door de stadsprogrammering in de overdekte passage nog eens 5.000 mensen op het terrein, scenario 3 en 4 biedt met programmering van ‘must see’ tentoonstellingen in de nieuwe ondergrondse tentoonstellingsruimte de mogelijkheid om te groeien naar 100.000 museumbezoekers. In het onderstaande staat kort beschreven wat de aantrekkingskracht is van het vernieuwde TextielMuseum in de verschillende scenario's is op bestaande en nieuwe doelgroepen en waar de groei zit.

5.7.1 Groei bezoekers in scenario 1

Door het toevoegen van kinderaanbod, o.a. in de vorm van het Meemaaklab, trekken we 15.000 extra leerlingen, kinderen en ouders naar het museum. Met dynamische programmering en nieuwe focus op innovatie en duurzaamheid in ons tentoonstelling aanbod en de circulaire hub trekken we nog eens 5.000 extra volwassenen naar het museum; dagjesmensen en liefhebbers en met interesse in duurzaamheid en innovatie.

Kunst, design en mode liefhebbers met interesse in textiel: > behoud bestaand publiek & kleine groei via herhaalbezoek circa 2.000.

Door het presenteren van de meest spraakmakende, actuele en tot de verbeelding sprekende verhalen over textiel, blijven we liefhebbers interesseren en hun elke keer opnieuw een reden geven voor een museumbezoek vol inspiratie. In de wisselende tentoonstellingen leggen een sterkere focus op duurzaamheid, innovatie en actualiteit en gebruiken we technieken van storytelling en beleving om dit segment blijvend te interesseren.

Cultuur geïnteresseerde dagjesmensen: behoud bestaand publiek & kleine groei circa. 2.000.

Dagjesmensen worden vooral getrokken door het totaalaanbod, het museum als geheel. Voor de cultuur geïnteresseerde dagjesmensen zijn de gebouwen en een vernieuwde vaste erfgoedopstelling 'Maken Vroeger' een belangrijke aanleiding om een bezoek af te leggen. Ook het 'museum in bedrijf', waar men in het TextielLab en in de circulaire hub het (duurzame) maakavontuur kan beleven is een reden het museum te bezoeken. In samenwerking met toeristische partners zoals ANWB, City Marketing, Visit Brabant en de Beekse Bergen wijzen we dagjesmensen op het TextielMuseum als een leuk uitje.

Families: nieuw publiek circa 12.500 bezoekers

Families komen naar het museum voor een kinderactiviteit en hebben voorkeur voor interactief een leerzaam aanbod. Momenteel is ons kinderaanbod beperkt. Met het nieuwe interactieve MeeMaakLab over duurzaamheid en familie-elementen en activiteiten in en bij tentoonstellingen kunnen we deze nieuwe doelgroep bereiken. Niet alleen de kinderen zorgen voor verjonging van ons publiek, maar ook de (jonge) ouders. Nieuw familie aanbod zal voor veel gezinnen uit met name Tilburg en Brabant voor het eerst een reden bieden het museum (regelmatig) te bezoeken. In deze doelgroep kunnen we dus veel winnen.

Onderwijs: uitbreiden bestaand bereik met 2.500 extra leerlingen

Met de uitbreiding van ons historische en kunsteducatie onderwijsaanbod met programma's rondom duurzaamheid en techniek wordt ons onderwijsaanbod voor nog meer onderwijsgroepen aantrekkelijk. Dit geldt voor zowel onderwijsgroepen uit het PO/VO als voor MBO en HBO studenten. Ons persoonlijke netwerk in het basis- en voortgezet en de vakopleidingen is het meest efficiënte communicatiemiddel gebleken.

Makers: uitbreiden bestaand aantal makers met 200 extra makers

Met de uitbreiding van de capaciteit en verbetering van de faciliteiten in het Lab faciliteren we het groeiend aantal makers, studenten en jong talent in het Lab. We streven ernaar om 500 makers in het Lab per jaar te ontvangen en daarmee de wachtlijsten te kunnen opvangen

Communities: nieuw publiek: 150 deelnemers en circa 12.500 bezoekers

We gaan communities betrekken die we nu nog in mindere mate bereiken, maar die wel een relatie hebben met het DNA van ons museum. Dit zijn stadsgenoten en omwonenden, mensen met een niet-westerse migratie-achtergrond en mensen met een beperking. We werken samen in participatieve projecten die in co-creatie worden opgezet. Het gaat hier om circa 150 intensieve, kwalitatieve contacten per jaar. De uitkomsten van deze co-creatie projecten worden gedeeld met de achterban en bereiken zo een groter nieuw publiek, alsook het bestaande museumpubliek

5.7.2 Groei bezoekers in scenario 2

Met een overdekte passage en de levendige en laagdrempelige programmering die dit mogelijk maakt, kunnen wij een groot aantal nieuwe bezoekers uit de stad en regio naar ons terrein trekken.

Tilburgers, wijkbewoners en deelnemers activiteiten stadsprogrammering: circa 5.000 nieuwe bezoekers

We verwachten met de extra programmering die we met partners organiseren zo'n 5.000 extra bezoekers te ontvangen op het terrein. Dit zijn geen nieuwe museumbezoekers (en om deze reden niet meegerekend in de prognose van bezoekersaantallen van het museum), maar wijkbewoners, studenten en deelnemers van partnerorganisaties aan bijzondere evenementen in de openbare ruimte.

5.7.3 Groei bezoekers in scenario 3 en 4

Na de stap in scenario naar 85.000 museumbezoekers en de 5.000 extra bezoekers op het terrein in scenario 2 voegen we daar in scenario 3 en 4 een stap aan toe naar 100.000 museumbezoekers. Het zijn de tentoonstellingen van spraakmakende kunstenaars van internationale allure en spectaculaire belevingsgerichte installaties die deze extra groei van 15.000 bezoekers per jaar mogelijk maakt.

Kunst-, design- en mode liefhebbers met interesse in textiel: groei van circa 10.000

Door programmering met internationale allure verwachten we dat we meer kunstliefhebbers die De Pont bezoeken kunnen verleiden óók het TextielMuseum te bezoeken. Met een sterk gecombineerd aanbod op gebied van kunst en design versterken we bovendien de aantrekkelijkheid van Tilburg in z'n geheel voor cultuurliefhebbers uit het hele land; een doelgroep die gekenmerkt wordt door een relatief hoog uitgavepatroon, in de musea maar ook de horecavoorzieningen in de stad.

Cultuursnackers: groei circa 5.000

Bovendien maakt een nieuwe ruime tentoonstellingsruimte grote belevingsgerichte en fotogenieke kunstinstallaties mogelijk. Interactiviteit, beleving en Instagram-waardige installaties blijken een beproefde methode om een jonger en breder publiek te verleiden tot een bezoek: de culture-snacker. Dit zien we bij musea als Voorlinde.

5.8. Samenvatting impact scenario's

Samenvattend kan gesteld worden dat in scenario 1 het TextielMuseum fors geïnvesteerd heeft in de museale (her)inrichting van het TextielMuseum en we met partners op de begane grond van het Drögepand een 'circulaire hub' hebben gerealiseerd. Alle knelpunten in de huisvesting zijn opgelost en voor de depotproblematiek is tevens een passend antwoord gevonden. Tezamen met de nieuwe programmering van het TextielMuseum realiseren we hiermee een groei naar 85.000 bezoekers per jaar in het museum. Ook de openbare ruimte heeft een forse impuls gekregen met de aanleg van pleinen en vergroenen van de omgeving. De combinatie van deze onderdelen zorgt ervoor dat het gehele Mommers- en Dröge complex gaat borrelen en bruisen en een plek wordt waar mensen samenkomen, recreëren en willen werken en leren.

De belangrijke stap die we vervolgens maken in scenario 2 is de realisatie van de overdekte passage waarmee we een podium voor de wijk en de stad creëren. Hiermee zijn we in staat om de levendigheid op het terrein verder te versterken en de relatie met de wijk te leggen, die van belang is voor een leefbare omgeving.

Pas in scenario 3 krijgt het TextielMuseum vleugels met de realisatie van een flexibel in te richten ruime en hoge tentoonstellingsruimte. Dit betekent dat we pas in dit scenario in staat zijn om een programmering van internationale allure neer te zetten, die aansluit bij de programmering De Pont en zo gezamenlijk kunnen optrekken in de profilering van het Museumkwartier als toeristische en culturele trekpleister. Met de realisatie

van een nieuwe tentoonstellingsruimte krijgt de huidige tentoonstellingsruimte op de begane grond van het Mommerspand een nieuwe functie. Hier komt de vaste presentatie Wondere Wereld van Textiel die het totaalconcept af maakt van een internationaal museum, dat gebouwd op het stevige fundament van onze textiele historie en ambachtelijke kennis ook de innovaties en mogelijkheden van textiel in de wereld laat zien.

Tot slot biedt scenario 4 de waardevolle aanvulling van een state of the art Schatkamer en Kijkdepot waar de gemeentelijke collectie kan schitteren.

Impact	scenario 1	scenario 2	scenario 3	scenario 4
Bouwkundige gebreken en depotproblematiek opgelost	✓	✓	✓	✓
Publieksfaciliteiten met capaciteit voor 100.000 bezoekers gerealiseerd	✓	✓	✓	✓
Renovatie Drögepand op basis van programma van eisen consortiumpartners	✓	✓	✓	✓
Routing tussen de gebouwen verbeterd	✓	✓	✓	✓
Vergroening en verbinding met wijk gerealiseerd	✓	✓	✓	✓
Museale (her)inrichting gerealiseerd	✓	✓	✓	✓
TextielLab als ideale leer- en werkplaats voor makers en studenten gerealiseerd	✓	✓	✓	✓
Herbestemming Dröge tot circulaire textielhub	✓	✓	✓	✓
Verbeterde museumbeleving bezoekers gerealiseerd	✓	✓	✓	✓
Groei naar 85.000 museumbezoekers	✓	✓	✓	✓
Overdekte Passage biedt podium en programmeerbare plek voor stad, wijk en partners, wijk		✓	✓	✓
Doorwaarbaarheid complex verbeterd ook buiten openingstijden museum		✓	✓	✓
5.000 bezoekers op het terrein voor de stadsprogrammering		✓	✓	✓
Flexibele modulair in te richten tentoonstellingsruimte in ondergrondse ruimte van 500 m2			✓	✓
Tentoonstellingsprogrammering van internationaal niveau mogelijk			✓	✓
Groei naar 100.000 museumbezoekers			✓	✓
State of the Art Kijkdepot en Schatkamer in ondergrondse ruimte van 500 m2				✓

6. De financiële gevolgen van de scenario's

In dit hoofdstuk worden de financiële gevolgen van de verschillende scenario's vanuit het perspectief van het museum uitgewerkt. Hoe pakken de verschillende scenario's uit in termen van investeringen en exploitatie? En wat zou dit kunnen betekenen voor de verschillende stakeholders? In deze paragraaf wordt daarop ingegaan aan de hand van enkele cijfermatige tabellen die de resultante zijn van een uitgebreid rekenmodel².

We beginnen met een schets op hoofdlijnen van de gevolgen voor de structurele exploitatie. Daarna gaan we in op de omvang van de investeringen en de financiering die nodig zijn om de verschillende scenario's te kunnen realiseren. We gaan bij exploitatie en investeringen kort in op de uitgangspunten die we voor de desbetreffende berekeningen hebben gebruikt.

6.1 Doorvertaling scenario's voor de exploitatie van TextielMuseum

In de onderstaande tabel zijn de doorgerekende scenario's 1 t/m 4 afgezet tegen de huidige exploitatie (begroting 2021). Daarin hebben we ook meegenomen de gevolgen van de realisatie van een nieuwe depotvoorziening alsmede de realisatie van "ons deel" van de Circulaire Textielhub in het Drögepand.

Begroting TextielMuseum TextielLab		Nieuwe exploitatie			
<u>Lasten</u>	2021	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Personeelskosten Museum CAO	3.661.328	3.937.278	4.009.168	4.065.525	4.080.674
Personeelskosten Overig	536.743	552.256	554.841	557.427	557.427
Huisvestiging	1.143.833	1.512.879	1.531.009	1.587.644	1.644.279
Afschrijving	193.600	350.846	351.533	372.571	374.633
Overige kosten bedrijfsvoering	200.200	221.237	224.744	228.250	228.250
Inkopen	1.858.372	2.030.161	2.060.401	2.399.698	2.430.118
Totaal lasten	7.594.076	8.604.657	8.731.696	9.211.115	9.315.381
<u>Baten</u>					
Omzet TextielMuseum	2.413.399	2.705.608	2.705.608	3.006.624	3.006.624
Subsidie Gemeente Tilburg : regeling professionele kunsten	600.000	600.000	600.000	600.000	600.000
Subsidie Gemeente Tilburg : regeling basisinstelling	3.627.466	3.710.466*	3.710.466*	3.710.466*	3.710.466*
Subsidie Provincie Noord-Brabant	152.790	152.790	152.790	152.790	152.790
Subsidie BIS 2021-2024	800.421	800.421	800.421	800.421	800.421
Totaal baten	7.594.076	7.969.285	7.969.285	8.270.301	8.270.301
Saldo		-635.372	-762.411	-940.814	-1.045.080
Gemeente Tilburg (dekkingsopgave)		442.740	569.779	748.182	852.448
Gemeente Tilburg (depot: nieuwe situatie)		192.632	192.632	192.632	192.632
Restant saldo:		0	0	0	0

*In het gemeentelijke basissubsidiebedrag in de 4 verschillende scenario's zijn wij uitgegaan van een correctie van ca. € 83.000 voor de, bij de gemeente bekende, "weeffout" in de financiering van het TextielMuseum met betrekking tot het collectiebeheer. Het TextielMuseum heeft de afgelopen jaren een bedrag van ca. € 83.000 in de exploitatie van het museum uit eigen middelen opgevangen voor de depotkosten. Dit gaat daarmee al meerdere jaren ten koste van het activiteiten- en programmeringsbudget. Het TextielMuseum heeft de gemeente gedurende meerdere jaren gewezen op deze "weeffout". In de cultuurnota 2021-2024 heeft de gemeente deze "weeffout" erkend en aangegeven dat deze gecorrigeerd moet worden. De correctie van deze "weeffout" staat los van de vernieuwing van het TextielMuseum en zal deel uit moeten maken van de nieuw op te stellen collectieovereenkomst inclusief herijking van de daarmee gemoeide middelen.

² Bij dit rekenmodel is een uitvoerige toelichting en onderbouwing beschikbaar.

Toelichting:

Lasten en Baten: Op basis van een concretisering van de verschillende scenario's hebben we inschattingen gemaakt betreffende de beantwoording van de vraag hoe de toekomstige organisatie eruit komt te zien en wat dit betekent voor de exploitatie. Dit hebben we integraal gedaan. We hebben niet alleen de herschikking en herinrichting van de ruimtes gezien en vertaald in exploitatie en investeringen, maar bijvoorbeeld ook de gevolgen van de verwachte groei van het bezoekersaantal op de organisatie (b.v. formatie horeca en museum) en de opbrengsten (kaartje, winkel, horeca). Alle effecten hebben we integraal doorgerekend voor wat betreft de kosten en de baten. We hebben daarbij gebruik gemaakt van actuele (norm-)bedragen en/of gangbare inschattingmethoden. Zo hebben we voor het projectmanagement op het niveau van de veelheid aan (samenhangende) (deel-)projecten in de verschillende scenario's (dus niet op overall programmaniveau) een stelpost opgenomen van 10 % van het met de desbetreffende projecten gemoeide investeringsbedrag.

Dekkingsopgave Gemeente Tilburg nieuw depot: Een groot deel van de opgave betreft dekking van de kosten van een nieuwe en noodzakelijke depotvoorziening voor de collectie van de gemeente Tilburg. Een onontkoombare opdracht voor ons allen. De langlopende kwestie van de depotproblematiek wordt hiermee opgelost. Dit is feitelijk geen 'vernieuwingsopgave', maar van essentieel belang voor een adequaat beheer en behoud van de collectie. Tegelijkertijd is de oplossing van de depotproblematiek randvoorwaardelijk voor de vernieuwing van het TextielMuseum in het Mommerscomplex en de herbestemming van het Drögepand. De aanwezigheid van depot in deze panden verhindert namelijk elke stap voorwaarts. In de Rapportage Depotproblematiek TextielMuseum staan verschillende varianten beschreven. In de bovenstaande exploitatiebegroting is uitgegaan van het de Tilburgse variant A, waarbij de jaarlijkse exploitatielasten circa € 192.000 euro bedragen. De uiteindelijke keuze voor een depotvariant bepaalt uiteraard de definitieve jaarlijkse exploitatielast voor het depot.

Naast de huisvestingslasten voor het nieuw te bouwen depot zijn wij in gesprek met de gemeente over de huidige depotsituatie en de huidige depotkosten.

Dekkingsopgave Gemeente Tilburg: Wat betreft de financiële doorrekening van de vernieuwingsscenario's, is het evident dat er als gevolg van de realisatie van welk scenario dan ook geen begrotingspost, noch aan de kosten- noch aan de batenkant, hetzelfde blijft. Afhankelijk van welk scenario er wordt gekozen leidt doorrekening tot een initieel structurele dekkingsopgave voor de gemeente van ca. -/- € 443.000 (scenario 1) tot ca. -/- € 853.000 (scenario 4). Laten we deze dekkingsopgave eens nader beschouwen. Het is namelijk van belang om vast te stellen dat deze opgave slechts voor een kleiner deel een verhoging van de subsidie aan het TextielMuseum "in enge zin" betreft.

Specificatie Gemeente Tilburg (dekkingsopgave)				
Onderdeel	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Hub	190.086	190.086	190.086	190.086
Passage		126.902	126.902	126.902
Budget sprong voorwaarts	252.653	252.790	431.193	535.460
Totaal	442.740	569.779	748.182	852.448

Wat betreft de participatie van het TextielMuseum in de Circulaire Textielhub betreft dit de facto een nieuwe taak die zich vertaalt in een maatschappelijk relevant nieuw aanbod. Een maatschappelijk aanbod dat zich richt op bewustwording van nut en noodzaak om de stap te maken naar een circulaire economie en het grote publiek, onderwijs en professionals gaat stimuleren om de circulaire economie te omarmen en hierin actief te participeren. Een taak die de Gemeente Tilburg in het Koersdocument Circulair Tilburg 2021-2025 als een noodzakelijke communicatieopgave heeft aangemerkt om de maatschappelijke en economische doelen te kunnen bereiken in 2045. Met een bereik van 85.000 tot 100.000 museumbezoekers, zijn wij ervan overtuigd dat we in deze bewustwording en communicatie opdracht naar de samenleving toe een essentiële rol kunnen spelen. Uit de onderstaande tabel valt op te maken dat hiermee ca. € 190.000 is gemoeid.

In het overzicht van de exploitatieopgave is een derde onderdeel vanaf scenario 2 opgenomen: dat is de exploitatielasten van passage. Ons voorstel is dat het TextielMuseum beheer van deze publieke ruimte op zich neemt. Het betreft personele kosten voor schoonmaak, bewaking en een bescheiden activiteiten- en communicatiebudget van respectievelijk € 10.000 en € 15.000, waarmee het TextielMuseum in staat is om activiteiten samen met partners uit de wijk en de stad aan te jagen en te initiëren. Activiteiten die tot kerntaken van het TextielMuseum behoren, die wij uitvoeren in deze publieke ruimte, vallen uiteraard onder de reguliere exploitatie van het museum. Het zijn de extra kosten van beheer van deze passage, die wij als financieringsopgave bij de Gemeente Tilburg willen neerleggen. Juist met het oog op de waarde voor de wijk en de stad als podium en ontmoetingsplek. Hiermee is een bedrag van circa € 127.000 gemoeid.

Per saldo resteert voor de realisatie van de specifieke vernieuwingsplannen van het TextielMuseum “in enge zin” een structurele dekkingsopgave voor de gemeente van ca. € 252.650 oplopend tot ca. € 535.460 (Budget sprong voorwaarts). De facto wordt het TextielMuseum hiermee in staat gesteld om zijn geherdefinieerde en vernieuwde kerntaak in een vernieuwd en verbeterd Museum voor Tilburg en een groeiend aantal bezoekers waar te maken.

6.2 Investeringsopgave inrichting per scenario

Investeringsopgave in deze paragraaf betreffen niet de investeringen in bouw en gebiedsontwikkeling, maar de investeringsopgave voor de inrichting van het Mommerscomplex en het Drögepand (voor zover het de onderdelen van het TextielMuseum hierin betreft). Voor de investeringen van de inrichting hebben we concrete inschattingen gemaakt van de noodzakelijke dan wel gewenste aanpassingen van en in de desbetreffende ruimtes. Denk hier bijvoorbeeld aan de museale herinrichting, maar ook aan het upgraden van de publieksfaciliteiten (toiletten, garderobe) en de benodigde investeringen in andere bedrijfsfuncties zoals de horeca, de winkel en de werkplaats van het museum. Afhankelijk van de aard en kwaliteit van de aanpassing is onder andere gewerkt met normbedragen op verschillende niveaus die ontleend zijn aan vergelijkbare museale referentieprojecten. In de onderstaande tabel is het resultaat weergegeven, met daaronder per onderdeel een toelichting.

Investeringsbegroting:				
Bekostiging inrichting door:	Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Fondsenwerving TextielMuseum	€ 2.622.125	€ 2.635.875	€ 3.185.875	€ 3.295.875
Investering TextielMuseum	€ 1.310.243	€ 1.315.743	€ 1.471.118	€ 1.480.743
Investering Gemeente Tilburg	€ 714.280	€ 714.280	€ 714.280	€ 802.280
	€ 4.646.648	€ 4.665.898	€ 5.371.273	€ 5.578.898

Toelichting:

De investeringsopgave varieert afhankelijk van het scenario van ca. € 4,65 mln tot ca. € 5,6 mln. Echter dit is niet louter de opdracht voor de gemeente.

Fondsenwerving TextielMuseum

Via fondsenwerving neemt het Textielmuseum direct ca. 60 %(!) (ca. € 2,6 tot 3,3 mln) van de investeringsopdracht voor zijn rekening. Het TextielMuseum is immers zelf verantwoordelijk voor de museale herinrichting met vaste publiekspresentaties en de herinrichting van het TextielLab, zoals beschreven in de paragrafen van H5.4 Museale (her)inrichting TextielMuseum. Hiervoor is een development strategie ontwikkeld voor het werven van publieke partners (overheid en overheidsfondsen) en private partijen (bedrijfsleven, vermogensfondsen en particuliere schenkers). Gezien het internationale karakter van onze activiteiten en de erkenning die het TextielMuseum ook buiten Nederland geniet, is Europese financiering een andere optie die wij onderzoeken. Ook andere, meer programmatische subsidiestromen vanuit het Rijk bieden kansen om de gezamenlijke ambities waar te maken. Zo is er de financiering op het gebied van de circulaire economie, het topsectorenbeleid creatieve industrie, en onderwijs, talent- en arbeidsmarkt-ontwikkeling. Deze geldstromen kunnen zowel bijdragen aan de realisatie van de programmatische mix als aan de fysieke inrichting. Het moge

duidelijk zijn dat het via funding te realiseren investeringsbedrag niet in één keer beschikbaar komt. Hier zal bij de (fasering van de) realisatie van de plannen terdege rekening gehouden moeten worden. Onze financieringsopgave beperkt zich niet tot het dekken van de investeringen. De development strategie is er tevens op gericht om de exploitatie structureel omhoog te krijgen, zodat er een gezond businessmodel wordt gecreëerd. Zo kunnen we de belofte die dit plan in zich heeft duurzaam waar blijven maken.

De financieringsopgave voor de museale (her)inrichting van het TextielMuseum en de bouwkundige ingrepen aan de panden en de buitenruimte vraagt om een goede afstemming tussen het museum en de Gemeente Tilburg. Inhoud en stenen zijn in dit plan immers nauw met elkaar verweven. Wat betreft de kosten voor bouwkundige aanpassingen en restauraties is de gemeente Tilburg als eigenaar van dit vastgoed en tevens vanuit het oogpunt van gebiedsontwikkeling hier de leidende partij. Wij denken echter dat een sterk gezamenlijk gedragen verhaal en nauwe onderlinge afstemming wegen kunnen openen voor het aanboren van de noodzakelijke financieringsstromen. Samen optrekken én stenen en inhoud koppelen is het meest kansrijke concept voor financiering van de ontwikkeling van het Mommerscomplex, de herbestemming van het Drögepand en de omgeving. In de notitie Quickscan Financieringskansen Doorontwikkeling Mommerskwartier, staan de kansen voor funding op hoofdlijnen beschreven voor zowel 'stenen', inrichting als programmatische vernieuwingen. Deze notitie is onderdeel van het integrale haalbaarheidsonderzoek Doorontwikkeling Mommerskwartier.

Investering TextielMuseum

In de gepresenteerde investeringsbegroting is naast de funding opgave sprake van een investering ten laste van het TextielMuseum van ca. € 1,3 mln (scenario 1) oplopend tot € 1,5 mln (scenario 4). Dit betreft een investering die niet via externe funding gerealiseerd kan worden. Het betreft o.a. de herinrichting van kantoren, horeca en terras. Voor dit deel van de totale investering is een eenmalige voorfinancieringsconstructie in samenwerking met de gemeente noodzakelijk. De met deze investering samenhangende afschrijvings- en overige kosten zijn gedekt in het exploitatievoorstel. Echter het ontbreekt het TextielMuseum aan eigen liquide middelen om deze nieuwe investeringen te kunnen financieren. De voorfinanciering is eenmalig. Want via de voorliggende exploitatie is vervanging van de desbetreffende investeringen in de toekomst gewaarborgd. Nader overleg over de specifieke aanpak van de voorfinanciering is nodig. Dit zou bijvoorbeeld kunnen via een "lening voor onbepaalde tijd".

Investering Gemeente Tilburg

Tot slot resteert een investeringsopgave in "enge zin" voor de gemeente Tilburg van ca. € 714.000 (scenario 1) oplopend tot ca. € 802.000 (scenario 4). Dit betreft met name de upgrading van de publieksvoorzieningen (toiletten, garderobe, entree), die nodig zijn om de groei van het bezoekersaantal te kunnen faciliteren. Deze investeringen zijn nodig om de museale gebruiksfunctie van het gebouw te optimaliseren en behoren daarmee tot de taak van de gemeente Tilburg als verhuurder van het gebouw. Wat opvalt is dat de investeringsopgave voor de gemeente bij de verschillende scenario's niet heel veel verschillen.

Tot slot een opmerking betreffende het toekomstige vervangingsvraagstuk van de voorgestelde investeringen. Met een sluitende exploitatie is vervanging van de investeringen van gemeente Tilburg resp. TextielMuseum verzekerd, zoals reeds is aangegeven. Bij de investeringen die via funding gefinancierd worden en die in de toekomst vervangen zouden moeten worden zijn we ervan uitgegaan dat daar dan nieuwe funding aanvragen voor gedaan zullen worden (ca. na een periode van 10 jaar). Voor deze investeringen zijn derhalve ook geen afschrijvingslasten in de exploitatie voorzien. Wel hebben we voor eventueel onderhoud en kleine vervangingskosten voor de desbetreffende investeringen een post in de exploitatie opgenomen.

I. Bijlage Knelpunten

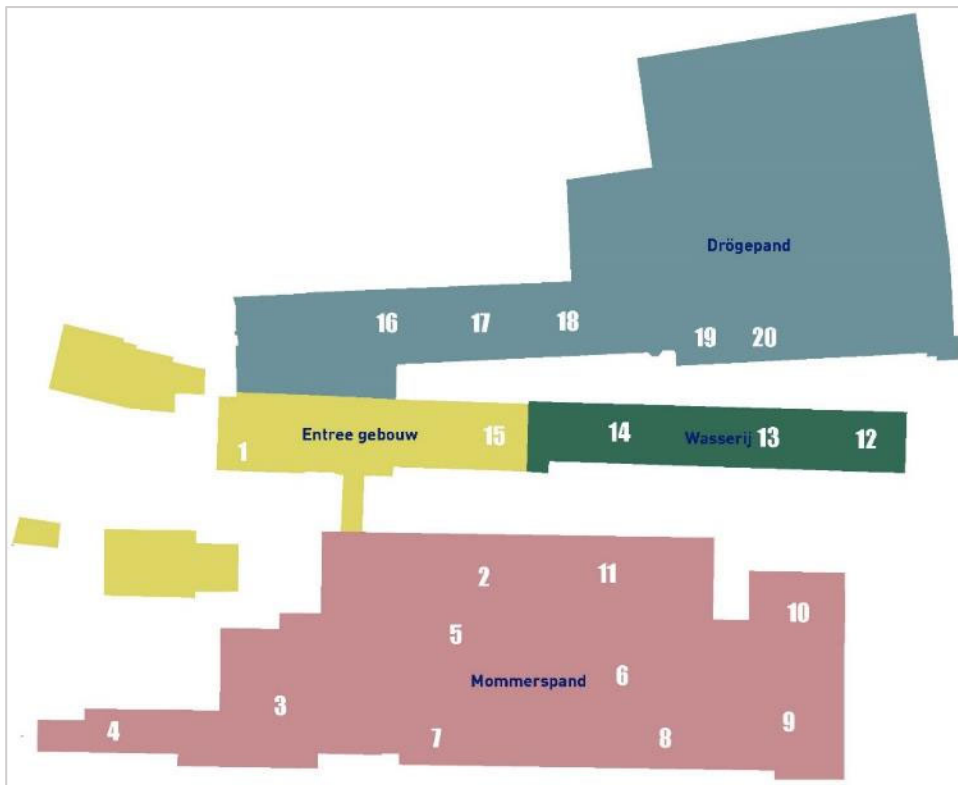
II. Plattegronden museale (her)inrichting

I. Bijlage Knelpunten Huisvesting

Knelpunt	Aanpassingen
Bouwkundige knelpunten	
Ingang en Entree: Koude/tocht in winter bij ingang	Plaatsen tourniquet
Inrichting gebouw niet effectief daardoor inefficiënte benutting van m ² wat betreft routing bezoekers, logistiek, te kleine lift, te kleine personeelsvoorziening	Fysieke herinrichting noodzakelijk
Belastbaarheid vloeren hoogbouw te laag.	Constructie versterken
Klimaat Shed, horeca en textielstudio's: Geen adequate klimaatbeheersing waardoor i.v.m. hitteprotocol snel beperkende gebruiksmaatregelen (tropenrooster, openingstijden) moeten worden genomen	Adequate klimaatinstallatie aanleggen
Vloerbelasting in Shed TextielLab is te laag: Belemmering van de normale bedrijfsontwikkeling Lab. Vervanging weefmachines niet mogelijk.	Verstevigen vloerconstructie t.b.v. belasting
Klimaatbeheersing 2 ^e etage hoogbouw: Geen adequate klimaatbeheersing waardoor normale bedrijfsontwikkeling wordt belemmerd	Adequate klimaatinstallatie
Hardnekkige Lekkages (> 4 jaar)	Ingrijpende dak reparaties
Ontoereikende bezoekersfaciliteiten	
Faciliteiten niet berekend op > 60.000 bezoekers	Extra toiletblokken, garderoberuimte en lockers (van 40 m2 naar 80 m2) en uitbreiding horeca gelegenheid
Depotproblematiek	
Tekortschieten ruimte t.b.v. depot.	Herinrichten en herplaatsen depots, zowel op terrein als extern.
Buitenruimte	
Transparante en toegankelijke buitenkant	Poort weg en verbinding maken met Goirkestraat
Externe bewegwijzering binnenstad schiet te kort	Meer borden en logischere routes (ook t.b.v. parkeren)
Te weinig parkeerfaciliteiten bij de Goirkestraat	Betere ontsluiting achterkant museum
Te weinig fietsparkeercapaciteit	Meer beugels plaatsen of parkeerplaatsen markeren
Ontvangst grote groepen: Bussen kunnen niet goed terecht.	Betere ontsluiting achterkant museum

II. Bijlage Plattegronden museale (her)inrichting

Scenario 1 (en 2, 3, 4) Begane grond Mommerscomplex, Damast Wasserij en Drögepand

Mommerspand

1. Future Textile Installatie
2. Maken vroeger
3. Tentoonstellingsruimte
4. Educatieruimte I
5. TextielLab Meet the Maker
6. TextielLab Machinepark Weven & Breien
7. TextielLab Project Space
8. TextielLab Sample Studio
9. TextielLab Research & Development Studio
10. TextielLab Design Studio
11. TextielLab 'Passement & Tuften'

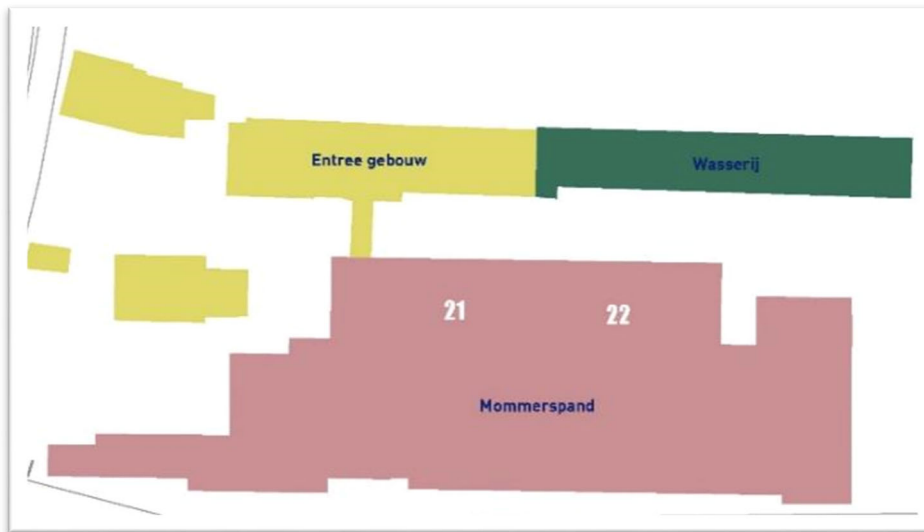
Damast Wasserij

12. TextielLab Garenmagazijn
13. TextielLab Assemblage Atelier
14. Damastwasserij
15. TextielShop

Drögepand

16. Inspiratie ruimte
17. MeeMaakLab
18. Werkstation Tilburgs Textiel
19. Borduren en Laseren
20. VerfLab

Scenario 1 (en 2,3,4) Verdiepingen Mommerscomplex, Damast Wasserij en Drögepand

1^e verdieping Mommerspand, Damast Wasserij en Entreegebouw

- 21. Kijkdepot
- 22. Schatkamer

2^e verdieping Mommerspand, Damast Wasserij en Entreegebouw

- 23. Bibliotheek
- 24. Materialen- en Textielwaren kasten
- 25. Educatieve ruimte II
- 26. Auditorium en foyer

3^e verdieping Mommerspand, Damast Wasserij en Entreegebouw

- 27. Panorama Deck Tilburgs Historie

Scenario 3: Mommerscomplex, Damast Wasserij en Drögepand ondergronds en begane grond nieuw

Ondergronds Mommerspand

29. Nieuwe tentoonstellingsruimte

Begane grond Mommerspand

21. Kijk Depot

22. Schatkamer

30. Wondere Wereld Textiel

Scenario 3: Mommerscomplex, Damast Wasserij en Drögepand 1^e verdieping

1^e verdieping Mommerspand

31. Maken vroeger – uitbreiding

Scenario 4: Mommerscomplex, Damast Wasserij en Drögepand ondergronds

Ondergronds Mommerspand

29. Nieuwe tentoonstellingsruimte

31. State of the art Kijkdepot